

SÄRSKILT UTLÅTANDE

Fördjupad översiktsplan för västra Vålösundet – Kristinehamns
kommun

Innehåll

Vad är ett särskilt utlåtande?	3
Hur har granskningen gått till?	3
Utskick och annonsering	3
Inlämning av synpunkter	3
Vilka har deltagit?.....	3
Sammanfattning av genomförda ändringar i planen efter granskningen.....	4
Ändringar i text.....	4
Ändringar i kartan.....	4
Ändringar i miljökonsekvensbeskrivningen.....	4
Inkomna yttranden och kommunens kommentarer.....	5
Synpunkter från myndigheter och kommuner.....	5
Länsstyrelsen Värmland	5
Synpunkter från kommunala nämnder	17
Synpunkter från politiska partier och föreningar/intresseorganisationer	19
Synpunkter från privatpersoner	22

Vad är ett särskilt utlåtande?

Ett särskilt utlåtande är en bilaga till översiktsplanen. Syftet med det särskilda utlåtandet är att beskriva hur granskningen gått till, redogöra för synpunkter och ställningstaganden som kommit in och förklara vilka ändringar som gjorts med anledning av inkomna synpunkter. För att gynna läsbarheten redovisas de inkomna yttrandena i sin helhet.

Länsstyrelsens granskningsyttrande har en särställning i lagstiftningen då det är statens avvägda och samordnade syn och svar på kommunens översiktsplanerplanering. Yttrandet ger där med en bild av i vilken omfattning kommunen och staten är överens om utvecklingen av den fysiska miljön vilket underlättar fortsatt planering. Länsstyrelsens granskningsyttrande tillhör därför den fördjupade översiktsplanen efter att planen antagits.

Hur har granskningen gått till?

Förslag till fördjupad översiktsplan för västra Vålösundet har varit på ute på granskning för att få in synpunkter från allmänheten, politiska nämnder, föreningar, och myndigheter m.fl. under tiden 16 mars – 26 maj 2023. Länsstyrelsen fick förlängd svarstid till 9 juni 2023.

Utskick och annonsering

Granskningshandlingarna har under hela granskningstiden varit utlagda på *kristinehamn.se* för att ge kommuninvånare, politiska partier, grannkommuner och myndigheter möjlighet att lämna sina synpunkter. Handlingar har även varit tillgängliga på planeringsavdelningen i kommunhuset och i tidningsrummet på Kristinehamns bibliotek.

Inlämning av synpunkter

Synpunkter på förslag till ny översiktsplan har under granskningstiden lämnats skriftligen via mail eller brev.

Vilka har deltagit?

Under granskningsperioden har 27 yttranden med synpunkter kommit in från privatpersoner, organisationer, företag och myndigheter. Fördelningen dem emellan ser ut som följer:

Externa myndigheter och kommuner	9
Kommunala Nämnder	3
Föreningar och intresseorganisationer	3
Privatpersoner	12

Sammanfattning av genomförda ändringar i planen efter granskningen

Större förändringar som har skett efter granskningen redovisas nedan. Utöver de större förändringar som nämns har fler mindre justeringar av text, ställningstaganden och kartor gjorts.

Kristinehamns kommun bedömer att de ändringar av översiktsplanen som genomförts efter granskningen inte är så pass stora att en ny utställning behövs.

Ändringar i text

I kapitel 3 Utvecklingsinriktning och kapitel 4 Markanvändning har förändringar gjorts så att hela området Klingtorpsviken möjliggörs för anslutning till kommunalt VA.

I kapitel 4 har beskrivningen av markanvändningskartans område *Befintlig bostadsbebyggelse, ej utökade byggrätter* utgått. Planen har till antagandet sex olika typer av områden i stället för sju.

I kapitel 4 har Möjligt utbyggnadsområde för bostäder i delområde 5 Svarteberg utgått.

I delen *Övrig utveckling* kapitel 4 har avsnitt *Förbindelse - Koppling över sundet* kompletterats med den kvalitativa bedömningen som ligger bakom utpekandet av de förbindelselägen. Avsnittet *Båtlinv och möjlig utveckling av hamnar för fritidsbåtar* har fått ett förtydligande för att beskriva den kommunala bedömningen av lämpliga områden.

I kapitel 5, avsnitt Miljö, hälsa och säkerhet har kommunen i text förtydligat kommunens förhållningssätt för att hantera risker på den bebyggda miljön utifrån risk för skred, ras och erosion.

I kapitel 5 har Riksintresset Totalförsvaret kompletteras avseende information om flyghinder för civil luftfart.

I kapitel 6 har det lagts till ett översiktligt flödesschema med tillhörande text för att tydliggöra och exemplifiera genomförandeprocessen och dess utvecklingstakt.

Ändringar i kartan

Utvecklingsstrategikartan och markanvändningskartan har båda justerats så att hela området Klingtorpsviken möjliggörs för anslutning till kommunalt VA.

Markanvändningskartans område *Befintlig bostadsbebyggelse, ej utökade byggrätter* har utgått då hela området Klingtorpsviken möjliggörs för anslutning till kommunalt VA.

Möjligt utbyggnadsområde för bostäder i delområde 5 Svarteberg har utgått, förändring i alla berörda kartor.

En minskning av antalet hamnområden för fritidsbåtar har skett, hamnar för fritidsbåtar har utgått i delområde 1, 2 och 5.

En minskning av antalet lägen för förbindelser har skett, förbindelser har utgått i delområde 1.

I värden och hänsynskartan *Riksintressen* har riksintresseklassade allmänna farleden 835 lagts till för ökad tydlighet.

Ändringar i miljökonsekvensbeskrivningen

Kommunen har förtydligat relationen till riksintressena hamn och farled och konsekvensbedömningarna med åtgärdsförslag är utvecklade för avsnitten Trafik och Natura 2000/Naturmiljö.

Inkomna yttranden och kommunens kommentarer

I detta kapitel redovisas de yttranden som inkommit under granskningen samt en redogörelse för hur kommunen ställer sig till synpunkterna.

Det kan vara värt att notera att inkomna synpunkter inte med säkerhet kan antas vara representativa för hur kommuninvånare tycker i allmänhet. Att flertalet synpunktslämnare har haft samma åsikt ges därför egentligen inte större tyngd än att en person eller aktör tyckt något. Kristinehamns kommun vill också betona att det är omöjligt att tillgodose samtliga synpunkter då viljan och intressena går isär.

En del synpunkter gäller den fördjupade översiktsplanens redovisning och innehåll. Översiktsplanens syfte är att redovisa kommunens viljeinriktning vad det gäller utvecklingen av den fysiska miljön. Som i all fysisk planering så har kommunen haft tillgång till planeringsunderlag som ligger till grund för olika intresseavvägningar i planen. Översiktsplanen är därmed inte ett uppslagsverk i den meningen att den syftar till att redovisa allt tillgängligt planeringsunderlag.

Synpunkter från myndigheter och kommuner

Under granskningstiden kom 6 yttranden som innehöll synpunkter från externa myndigheter och kommuner. Utöver detta hade 2 externa myndigheter och kommuner inget att erinra.

Länsstyrelsen Värmland

Länsstyrelsen i Värmland har en särskilt granskande roll av kommunens översiktsplanering enligt plan- och bygglagen. Under granskningen av planen ska länsstyrelsen inkomma med ett granskningsyttrande som redovisar statens syn på kommunens ställningstaganden och som sedan tillhör planhandlingen.

Fördjupning av översiktsplan för Västra Vålösundet, Kristinehamns kommun – granskning

Beskrivning av ärendet

Rubricerad översiktsplan har översänts till Länsstyrelsen för granskning enligt 3 kap 14 § plan – och bygglagen (PBL).

Förslaget är upprättat den 14 mars 2023 och innehåller följande handlingar:

- Granskningshandling, Fördjupad Översiktsplan (FÖP) för Västra Vålösundet, Kristinehamns kommun
- Miljökonsekvensbeskrivning, 2023-02-24
- Markanvändningskarta
- Karta, Värden och Hänsyn Riksintressen
- Karta, Värden och Hänsyn Kulturvärden och jordbruksmark
- Karta, Värden och Hänsyn Miljö, hälsa och säkerhet
- Karta, Värden och Hänsyn Naturvärden
- Utvecklingsstrategikarta
- Samrådsredogörelse

Länsstyrelsen har inhämtat synpunkter på förslaget från berörda myndigheter. Yttranden över förslaget har inkommit från Skogsstyrelsen, Post- och telestyrelsen, Sjöfartsverket, Trafikverket, Försvarmakten, Luftfartsverket, Svenska kraftnät och Statens geotekniska institut. Försvarmakten, Skogsstyrelsen, Svenska kraftnät samt Post- och telestyrelsen har inget att erinra mot förslaget. Statens geotekniska institut, Sjöfartsverket och Trafikverkets har lämnat synpunkter som sammanvägts i Länsstyrelsens yttrande.

Länsstyrelsens roll

Länsstyrelsen ska under utställningstiden avge ett granskningsyttrande över planförslaget. Av yttrandet ska det framgå om

1. förslaget inte tillgodoser ett riksintresse enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken,
2. förslaget kan medverka till att en miljökvalitetsnorm enligt 5 kap. miljöbalken inte följs,
3. redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen inte är förenlig med 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken,
4. sådana frågor rörande användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner inte samordnas på ett lämpligt sätt, och
5. en bebyggelse blir olämplig eller ett byggnadsverk olämpligt med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion. Lag (2020:76).

Länsstyrelsen vill upplysa om att kommunen enligt 3 kap 20§ PBL ska redovisa länsstyrelsens granskningsyttrande tillsammans med översiktsplanen.

Samlad bedömning

I samrådet framförde Länsstyrelsen synpunkter om Natura 2000, riksintresse friluftsliv, riksintresse kommunikation (sjöfart/farled), miljökvalitetsnormer vatten, översvämning, avloppsreningsverk samt strandskydd. Länsstyrelsen hade även synpunkter gällande att kartor ej var tydliga. Kommunen har till granskningskedet bemött Länsstyrelsens synpunkter och vissa justeringar har gjorts.

Länsstyrelsen har i detta granskningsyttrande synpunkter gällande riksintesse kommunikation, Natura 2000, hälsa och säkerhet – Geoteknik, strandskydd, kulturmiljö samt naturmiljö.

Länsstyrelsen bedömer att berörda riksintressen inte tillfullo tillgodoses.

Länsstyrelsen bedömer delvis att åtgärder inom strandskydd som föreslås i översiktsplanen inte är förenligt med 7. kap. 18 e § första stycket MB.

Länsstyrelsen bedömer att bebyggelse och byggnadsverk inom delar av FÖPen kan komma bli olämpliga med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Planeringsunderlag och allmänna intressen

Kulturmiljö

Då det finns kända fornlämningar inom och i anslutning till planområdet vill Länsstyrelsen upplysa om att beslut om arkeologisk utredning enligt Kulturmiljölagen kan komma att fattas för genomförande av delar av planområdet i samband med ytterligare planläggning och exploatering.

Kommentar: *Noteras.*

Naturmiljö

Länsstyrelsen anser att kommunen vid exploatering av nya områden bör låta dessa nya områden naturvärdesbedömas och inventeras inför fortsatt planering. I en sådan bedömning kan det även behöva ingå en bedömning/inventering av om hotade eller fridlysta arter och lämpliga livsmiljöer för dessa finns. Om sådana upptäcks behöver exploateringsplaneringen inverkan på dessa bedömas och anpassas efter det.

Länsstyrelsen hade även i samrådsyttrandet synpunkter att område 5a innehåller lokaler för den fridlysta bombmurklan. För att skydda bombmurklan anser Länsstyrelsen att område 5a behöver inventering av arten göras inför eventuellt fortsatt planering. Kommunen bör i nuläget använda tillgängliga data i Artportalen för att begränsa exploateringsplanering i områden med fridlysta och hotade arter.

Länsstyrelsen lyfte även upplysningar om att nyckelbiotoper och naturvärdesobjekt är miljöer som bör undantas från exploatering och skötsel som försämrar naturvärdena, samt att skyddsvärda träd bör få finnas kvar. Länsstyrelsen saknar bemötande och kommunens ställningstagande till denna information.

Kommentar: *Översiktsplanering är som namnet antyder översiktlig till sin karaktär, och markens lämplighet för bebyggelse prövas mot allmänna intressen. Den fördjupade översiktsplanen pekar ut kommunens intentioner för området i ett långsiktigt perspektiv. Syftet med planen är att ta ställning till respektive fritidsbusområdes lämplighet för permanentboende och därefter initiera erforderlig detaljplanering. Översiktsplanen varken kan eller ska ersätta den redovisning som ska ske i efterföljande prövning. Det kommer därmed att finnas intressen och frågor att utvärdera i senare planeringskedan. Naturvärdena i planområdet har i handlingarna inventerats med hjälp av kända planeringsunderlag.*

Kommunen framhåller, likt samrådets redogörelse, att nyckelbiotoper och naturvärdesobjekt visas hänsyn i planförslaget. Inga ändringar har gjorts av planhandlingarna till följd av yttrandet. Synpunkten om skydd i fortsatt planarbete noteras.

Strandskydd

Den fördjupade översiktsplanen pekar ut 17 områden för hamnar för fritidsbåtar, varav 7 av dessa är även utpekade som möjliga förbindelsevägar för färja och fast förbindelse mellan östra och västra Vålösundet. Länsstyrelsen anser att det är olämpligt att peka ut ett så stort antal områden för hamnar för fritidsbåtar samt vägar för förbindelser. Länsstyrelsen anser att kommunen bör fördjupa analysen av behovet samt lämpliga vägar och därefter identifiera enskilda marinor och förbindelse där de bedöms som mest lämpligt att lokalisera. Någon sådan lämplighetsbedömning har kommunen inte gjort, utan kommunen bedömer att marknaden ska avgöra var hamnar bör anläggas. Länsstyrelsen anser att kommunens utpekande av hamnar och förbindelser inte är gjorda med hänsyn till strandskyddets båda syften, att trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden och att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vattnet. Vidare vill Länsstyrelsen uppmärksamma kommunen om att det inte är en rättighet att ha tillgång till en brygganläggning bara för att fastigheten ligger i anslutning till eller nära vatten.

Länsstyrelsen anser att kommunen inför antagandet av den fördjupade översiktsplanen för Västra Vålösundet bör göra en översiktlig lämplighetsbedömning om hamnars och färjeförbindelsens lokalisering med utgångspunkt från strandskyddets båda syften.

Av granskningskartan framgår att kommunen anger 5 olika möjliga placeringar av småbåtshamnar i sydväst vid Hjälmarsnäs. Dessa områden utgörs idag av vassområden och är ett orört sammanhängande vassområde. Vassområden utgör viktiga livsmiljöer för både fåglar och vattenlevande organismer, dessa miljöer utgör såväl födosöksområde, uppväxtområden, boplatser, skydd för såväl vattenorganismer som för fåglar. Länsstyrelsen anser att inom detta område är det olämpligt att lokalisera småbåtshamn. Länsstyrelsen anser därför att området bör utgå som förslag till område för småbåtshamnar.

Kommentar: Synpunkterna noteras och kommunen har valt att minska ner antalet utredningsområden för hamn för fritidsbåtar, utvecklingsmöjlighet av befintliga hamnar för fritidsbåtar samt lägen för förbindelser med hänsyn till Länsstyrelsens, Trafikverket, Sjöfartsverkets yttranden och yttranden från allmänhet. Ett område i sydväst i Hjälmarsnäs finns kvar, det är tydliggjort att Länsstyrelsen inte godtar planen helt i det hänseendet. Kommunen vill tydliggöra att det inte handlar om 17 helt nya områden för hamnar för fritidsbåtar som pekades ut i granskningshandlingen då fyra av dessa var befintlig hamnar för fritidsbåtar med utvecklingsmöjlighet enligt kommunens förslag.

Båtplatser är viktiga för karaktären i västra Vålösundet, dess närhet till Väneren och för Kristinehamn som skärgårdskommun. Kommunen vill förtydliga att det gjorts en första kommunal bedömning av utredningsområden för hamnar för fritidsbåtar och utvecklingsmöjlighet av befintliga hamnar för fritidsbåtar, vilket står i planhandlingarna. Ett förtydligande är gjort i planbeskrivningen för att beskriva vad den kommunala bedömningen består i. Utefter att behov av nya eller utvecklade hamnar för fritidsbåtar uppstår kan den fördjupade översiktsplanen fungera som ett underlag över lämpliga platser som är relevanta att utreda vidare om det anses lämpligt utifrån områdets förutsättningar. Kommunen har förtydligat att det är framtida boendens intressen som slutligen avgör behovet av hamnar för fritidsbåtar och har tagit bort skrivningen om marknaden. Områden som anses attraktiva nog kommer att kunna prövas genom bygglov eller detaljplan där exploateringsgrad, utformning och tillstånd till vattenverksambet bestäms.

Kommunen avser i den fördjupade översiktsplanen pröva hamnar för fritidsbåtar i ett större sammanhang. Kommunen prövar inte omfattning och utformning av exploatering/ bebyggelse i detta skede. Det går i en översiktsplan inte att redovisa exakt vilken påverkan en idag okänd exploatering eller byggnation kan få. Att i det här skedet dra långtgående slutsatser om eventuella lokaliseringar bedömer kommunen inte ligga inom ramen för den översiktliga planeringen. Kommunen anser sig i planhandlingarna med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning (MKB) varit så tydliga som krävs enligt den detaljnivå en fördjupning ska följa i sin hantering av strandskyddets båda syften. Framtida planläggning kommer leda till framtagande av mer specifik MKB med fördjupad detaljnivå. Kommunen beskriver i MKB:n hur strandlinjen till stor del är bebyggd och privatiserad inom planområdet och i planen föreslås att de platser som är allmänt tillgängliga ska säkerställas sådana för möjlighet till rörelse och vistelse. I första hand hänvisas ny bebyggelse att ordna gemensamma bad- och båtplatser företrädesvis i befintliga anläggningar, vilket minskar ytterligare privatisering av strandlinjen.

Vad gäller en framtida förbindelse är det huvudsakliga motivet att binda ihop västra Vålösundet med Kristinehamns centrum. En förbindelse ger förutsättningar för pendling, turism, rekreation och friluftsliv. Det gröna rekreativstråket finns med i kommunens kommunövergripande översiktsplan som med hjälp av den fördjupade översiktsplanen kan göras möjlig. Rekreativstråket är tänkt att stimulera människor att gå och cykla mellan olika bostadsområden och målpunkter samt att rekreativstråket runt Varnumsviken ska samordnas med utvecklingen av besöksmål runt viken. Detta är åtgärder som ämnar att öka allmänhetens tillgänglighet.

Kommunen har i antagandehandlingen valt att redovisa den kvalitativa bedömningen som ligger bakom utpekandet av de förbindelse lägen för att tydliggöra bakgrunden till valda markreservat för förbindelse. Vidare i MKB:n beskrivs hur planalternativet ger konsekvenser för naturmiljön, så väl negativa som positiva delar av till

exempel muddringsarbeten och båtlinj/trafik. Det ges åtgärdsförslag som beskriver hur undersökning av undervattensfauna och florin i de områden där muddring är aktuell ska vidta åtgärder för att undvika negativ miljöpåverkan. Det beskrivs även hur ett realiserande av förbindelse kräver att frågan om miljökonsekvenser bättre beskrivas i dess planläggningsprocess.

Riksintressen

Kommunikationer (3 kap. 8 § MB)

Planförslaget medger flertal möjliga färje- och fasta förbindelser och hamnar över och vid Vålösundet. Länsstyrelsen delar Trafikverket och Sjöfartsverkets synpunkt att förbindelser och hamnar som planen föreslår bör ställas i relation till riksintresset och vilka effekter och konsekvenser förbindelserna och hamnarna kan få på riksintresset för sjöfart/hamn. Detta bör tydligare redovisas för att säkerställa att hamnar och förbindelser inte påverkar riksintresset negativt. Länsstyrelsen anser att ovanstående bör beskrivas i planförslaget. Vidare anser Länsstyrelsen att kommunen bör minska på antal förslag till förbindelser och hamnar vid Vålösundet och föreslå något enstaka väl motiverad lokalisering i stället. Kommunen bör gå vidare med förslag som har liten eller ingen påverkan på riksintresset och dess funktion.

Kommentar: *Kommunen har i tillhörande MKB förtydligat relationen till riksintresset, konsekvensbedömningarna i MKB:n är utvecklade. Vid ett realiserande av nya/utveckling av befintliga hamnar för fritidsbåtar och förbindelser måste hänsyn tas till sjöfarten och befintliga farleder så att riksintresset inte påverkas negativt. Kommunen vill tydliggöra att konsekvenserna av markreservaten bedöms översiktligt i planens miljökonsekvensbeskrivning. Konsekvensbeskrivningens omfattning ska enligt 6 kap § 12 miljöbalken vara rimlig i förhållande till planens detaljeringsgrad och med hänsyn till att vissa frågor kan bedömas bättre i samband med efterföljande planläggning eller tillståndsprövning.*

Kommunen vill även tydliggöra att det vad gäller förbindelse handlar om en förbindelse när det väl blir tal om ett förverkligande men att flertalet lägen möjliggörs inför framtida djupare utredningar och beslut.

Natura 2000

Att vidta åtgärder eller verksamheter som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område kräver tillstånd. Bebyggelse, utfyllnader, pålningar, grävningar, masshantering, dagvattenhantering, trädgårdsanläggningar med mera i anslutning till Natura 2000-områden är åtgärder som typiskt sett kräver tillstånd. Det överordnade syftet med Natura 2000-området Ölmeviken är att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper, habitatarter och fågelarter som utgör grund för utpekandet av området. Länsstyrelsen bedömer det olämpligt att peka ut exploateringsområden och utveckling av bryggor/hamn i anslutning till Ölmeviken. Område 5 bör utgå som möjligt utbyggnadsområde för bostäder och hamn, med tanke på närheten till Natura 2000-området. Om kommunen vill behålla området bör det förtydligas vilka kumulativa effekter på Natura 2000-området som kan uppstå.

Kommentar: *Noteras, kommunen delar inte Länsstyrelsens uppfattning om att all form av exploateringsområden och utveckling av bryggor/hamn i anslutning till Ölmeviken är olämplig. Natura 2000 ska bevara värdefull natur, men innebär inte något generellt stopp för pågående markanvändning eller utveckling av sambället. Det måste avgöras i varje enskilt fall vilka åtgärder som kan fortsätta och vilka som inte kan tillåtas.*

Område 5 har dock utgått som möjligt utbyggnadsområde för bostäder i antagandehandlingen. Utifrån tillkommande bebyggelse ansåg kommunen det lämpligt med utvecklingsmöjligheter av befintlig hamn för fritidsbåtar. Det var alltså inte tal om utbyggnadsområde för hamn. Kommunen har dock med hänsyn till att utbyggnadsområdet för bostäder i område 5 utgått, och till Länsstyrelsens yttrande gällande mängden möjliga

utvecklingsmöjligheter av befintliga samt nya hamnar för fritidsbåtar valt inte längre peka ut befintlig hamn för utveckling.

Hälsa och säkerhet

Geoteknik

Statens geotekniska institut gavs inte möjlighet att lämna yttrande i samrådsskedet 2017. Statens geotekniska institut (SGI) anger i sitt yttrande att översvämningsskyddande åtgärder som exempelvis anläggning av vallar, kan orsaka geotekniska stabilitetsproblem vilket behöver utredas i samband med planering av sådana skyddsåtgärder.

Kommentar: *Det är inte kommunens ansvar att delge SGI möjlighet till yttrande i såväl samråd som granskningsskeden, det åligger Länsstyrelsen. Övrig synpunkt noteras.*

SGI anger vidare att kommunen inte ger något ställningstagande till den befintligt byggda miljön inom nämnda hänsynsområden. Översiktsplaner som påbörjas efter 1 augusti 2018 ska enligt PBL (2010:900) 3 kap. 5 § redovisa kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön till följd av klimatrelaterade olyckor som till exempel översvämning, ras, skred och erosion samt hur sådana risker kan minska eller upphöra. Förutom ny och befintlig bebyggelse innefattar den byggda miljön även anläggningar samt vegetation, parker och andra grönområden. Även om kommunen inte är förpliktad i denna FÖP att ange ovanstående så rekommenderar Länsstyrelsen och SGI att planen kompletteras med en sådan redovisning.

Kommentar: *Noteras, kommunen har i text förtydligat kommunens förhållningssätt för att hantera risker på den bebyggda miljön, vilket sedan tidigare återfinns i kommunens översiktsplan, och således gäller denna fördjupning.*

Trafikverket

Ärendet

Trafikverket har tagit del av rubricerat förslag till fördjupad översiktsplan för västra Vålösundet. Planen avser ge vägledning avseende bebyggelse- och infrastrukturutveckling (VA-utbyggnad) och därmed underlätta för mer permanent boende. Trafikverket har 2017-08-25 yttrat sig i ärendet TRV 2017/69373.

Hela området tillgängliggörs via ett mindre i huvudsak enskilt vägnät som i norr ansluter via Hjälmarsnäsavägen och därifrån antingen via Strandvägen in till Kristinehamn eller via ”Kroksvikskorset” till E 18. I öster avgränsas planområdet av Varnumsviken som omfattas av ett riksintresseutpekande för sjöfart. Trafikmängderna bedöms i nuläget generellt låga inom planområdet.

Trafik

Ett genomförande av planförslaget uppges medföra relativt omfattande ny bebyggelse samt omvandling av befintliga fritidshus till åretruntboende i ett läge med längre avstånd till arbetsplatser, skolor och annan service vilket troligen resulterar i mer trafik. Kroksviksområdet strax norr om planområdet anses också ha god potential att bli en gods- och logistiknod. Ett genomförande av planförslaget kommer därmed innebära en ökad trafikalstring i Kroksvikskorset (E18/Hjälmarsnäsavägen).

Kommunen bedömer att med hänsyn till de åtgärder som Trafikverket genomfört anses förutsättningarna i Kroksvikskorset förbättrats och risken för farliga vänstersvängar och köbildningar vid höga hastigheter minskat trots en viss trafikökning.

Trafikverket bedömer dock att en ytterligare ökad trafikmängd med ökad andel svängande rörelser skapar större trafiksäkerhetsrisker vilket behöver bedömas utifrån den samlade bilden av utveckling i området söder om E 18. Frågan behöver hanteras vidare och en mätning av exempelvis kölängd och kötid för trafik som ska svänga vänster ut på E 18 mot Karlstad kan vara ett bra underlag att ha med i fortsatt planering.

Kommentar: Synpunkterna noteras. Kommunen beskriver i MKB:n att ett genomförande skulle leda till mer trafik än om motsvarande bebyggelse hade byggts i mer centrala delar men dessa negativa konsekvenser får accepteras med hänsyn till att kommunen behöver tillföra ny bebyggelse för att kunna lösa VA-situationen, mer utförliga resonemang återfinns i MKB:n. Kommunen har, precis som Trafikverket beskriver, ett pågående arbete med en FÖP för Kroksviksområdet strax norr om planområdet, och trafikfrågan ska hanteras vidare inom ramen för den fördjupningen. Kommunen tackar och tar med sig tips/förslag på typ av underlag att utreda i fortsatt planering.

Riksintresse för sjöfart; farled/hamn

Potentiella områden för nya förbindelser, som i ett kortare perspektiv rör en färjeförbindelse (turbåt/cykelfärja) mellan östra och västra Vålösundet, pekas ut genom att mark reserveras. Här möjliggörs också fast förbindelse över sundet som syftar att på längre sikt avlasta vägsystemet med möjlighet till hållbara resor som knyter samman Västra Vålösundet med centrala Kristinehamn. Här finns också utredningsområde för nya hamnar.

Planunderlaget anger att nya förbindelser över sundet innebär att sjöfartens framkomlighet kan begränsas. Vid ett realiserande av en färjeförbindelse finns en ökad risk för olyckor och kollisioner i och med konkurrens om utrymmet med andra båtar och fartyg, dock anser kommunen denna risk liten med tanke på de få anlop som görs till hamnen. Det man föreslår i nuläget rör en färjeförbindelse i form av turbåt eller cykelfärja.

Trafikverket gör samma bedömning som Sjöfartsverket att riksintresset sjöfart/hamn behöver värnas så att påverkan på fartygst trafik och hamnverksamhet inte inskränks. Förbindelser och hamnar bör ställas i relation till riksintresset och effekter och konsekvenser beskrivas redan i nuläget även om avsikten är att först på längre sikt fullfölja möjligheten att etablera en/flera fasta förbindelsepunkter för transport över Vålösundet.

Kommentar: Synpunkterna noteras och kommunen har valt att minska ner antalet utredningsområden för hamn för fritidsbåtar, utvecklingsmöjlighet av befintliga hamnar för fritidsbåtar samt lägen för förbindelser med hänsyn till Länsstyrelsens, Trafikverket, Sjöfartsverkets yttranden och yttranden från allmänhet.

Kommunen har i tillhörande MKB förtydligat relationen till riksintresset, konsekvensbedömningarna i MKB:n är utvecklade. Vid ett realiserande av nya/utveckling av befintliga hamnar för fritidsbåtar och förbindelser måste hänsyn tas till sjöfarten och befintliga farleder så att riksintresset inte påverkas negativt. Kommunen vill tydliggöra när det väl blir tal om ett förverkligande kommer det föregås av djupare utredningar.

Övrigt

För ytterligare information och planeringsunderlag se Trafikverkets hemsida

- www.trafikverket.se/samhallsplanering Rapport; Transportsystemet i samhallsplaneringen
- <https://trafikverket.ineko.se/se/information-och-råd-vid-kommunal-detaljplanering-när-statlig-anläggning-kan-påverkas>

- <https://www.trafikverket.se/tjanster/system-och-verktyg/Prognos--och-analysverktyg/Trafikalstringsverktyg/>

Kommentar: *Noteras.*

Sjöfartsverket

Sjöfartsverket har ansvar för tillgänglighet, framkomlighet och säkerhet i svenska farleder och farvatten. Sjöfartsverket arbetar dessutom för hög transportkvalitet, god miljö, regional utveckling och ett jämställt transportsystem. I Sjöfartsverkets uppdrag ingår att bevaka sjöfartens transportleder och hamnterminaler inklusive dess anslutningar till landbaserad infrastruktur.

Bakgrund

Granskning av fördjupad översiktsplan för västra Vålösundet, Kristinehamns kommun.

Länsstyrelsen Värmland, Trafikverket, Vänerhamn med mera yttrade sig angående översiktsplanens eventuella påverkan på sjöfarten samt hamnverksamheten i Kristinehamn.

Yttrande

Sjöfartsverket har inget att erinra mot fördjupad översiktsplan för västra Vålösundet, Kristinehamns kommun, förutsatt att villkor uppfylls enligt nedan redovisad information och synpunkter.

Synpunkter

I översiktsplanen beskrivs bland annat de möjligheter till friluftsliv och fritidsaktiviteter som vattenområdet och dess omgivning erbjuder. Påpekas bör att delar av planområdet gränsar mot en farled för handelssjöfarten. I det fortsatta planarbetet bör därför anläggningar och aktiviteter undvikas i farleden och dess närhet som kan äventyra fartygstrafikens säkra framkomlighet, såsom exempelvis anläggandet av badplatser och förtöjningsplatser för fritidsbåtar.

Sjöfartsverket anser att redovisning av planområdets lokalisering i relation till riksintresseklassade allmänna farleden 835 saknas i handlingarna. I översiktsplanens kartmaterial är det t.ex. svårt att avgöra avståndet mellan planområdet och farleden eller om farledens yta delvis överlappar med planområdet.

Oavsett om farledens yta delvis sammanfaller eller inte med planområdet, anser Sjöfartsverket att redovisning av riksintresse för kommunikationen i FÖP bör kompletteras med delen om sjöfarten i syfte att identifiera eventuella ömsesidiga påverkningar samt undvika potentiella oönskade effekter mellan sjöfarten och planerade åtgärder.

Anpassning av planerna måste ske på ett sådant sätt att verksamheterna inte kommer att störas av fartygstrafiken i farleden eller av hamnverksamheten, vilket på sikt skulle kunna leda till klagomål och krav på inskränkningar för sjöfarten och hamnverksamheten.

Planer på byggnationer eller verksamheter som bedöms ge upphov till hämmande krav för sjöfarten kommer att avstyrkas från Sjöfartsverket.

Vid planering av bryggor och tilläggningsplatsers utformning bör hänsyn tas till svallpåverkan från angränsande farleden. Sjöfartsverket kommer inte att tillstyrka någon fartbegränsning eller annan inskränkning i användandet av farleden.

Sjöfartsverket noterar och instämmer med Länsstyrelsens, Trafikverkets samt Vänerhamns synpunkter angående potentiella framtida kopplingar över Vålösundet.

Kommunens förtydligande angående eventuella framtida förbindelser över Vålösundet har av Sjöfartsverket mottagits för kännedom.

Sjöfartsverket emotser att involveras i ett tidigt skede i kommande utredningar samt planering av åtgärder som berör sjöfarten.

Kommentar: Kommunen har i enlighet med Sjöfartsverkets yttrande kompletterat redovisningen av värden och hänsynskartan "Riksintresse" med den riksintresseklassade allmänna farleden 835 för ökad tydlighet och relation till planområdet.

Kommunen har valt att minska ner antalet utredningsområden för hamn för fritidsbåtar, utvecklingsmöjlighet av befintliga hamnar för fritidsbåtar samt lägen för förbindelser med hänsyn till Länsstyrelsens, Trafikverket, Sjöfartsverkets yttranden och yttranden från allmänhet.

Kommunens bedömning är att planförslaget marginellt berör frågor av vikt för Sjöfartsverket i detta skede. Kommunen har i tillhörande MKB förtydligat relationen till riksintresset, konsekvensbedömningarna i MKB:n är utvecklade. Vid ett realiserande av nya/ utveckling av befintliga hamnar för fritidsbåtar och förbindelser måste hänsyn tas till sjöfarten och befintliga farleder så att riksintresset inte påverkas negativt. Kommunen vill tydliggöra när det väl blir tal om ett förverkligande kommer det föregås av djupare utredningar där Sjöfartsverket blir en tydlig part i tidigt skede.

Övrig information

I vissa fall är farledsutmärkningen, såsom till exempel fyrar och enslinjer, belägna utanför farledsytan. Dessa ingår då i riksintresset och ska skyddas så att de inte skymms, riskerar att förväxlas eller påverkas av andra ljuspunkter eller konstruktioner som skadar dess nautiska funktion.

Sjösäkerhetsanordningar (SSA) i form av fyrar och andra sjömärken kan vara belägna på öar och skär samt i vattnet utanför den riksintresseutpekade ytan. Det är av vikt att Sjöfartsverket har möjlighet att underhålla och nyetablera sjösäkerhetsanordningar i anslutning till de riksintresseklassade farlederna när så erfordras.

Sträckning av farled 835 med tillhörande SSA framgår i bild som medskickats.

För aktuell information om utpekat riksintresse för kommunikationer/sjöfart hänvisas kommunen till Trafikverkets hemsida <https://bransch.trafikverket.se/for-dig-i-branschen/Planera-och-utreda/samhallsplanering/Riksintressen/>

Kommentar: Noteras.

Svenska kraftnät

Svenska kraftnät har i samrådsyttrandet svarat på berörd remiss (ingen erinran). Vi har ingenting ytterligare att tillägga.

För övergripande information rörande Svenska kraftnäts framtida planer för transmissionsnätet för el hänvisar vi till Systemutvecklingsplan 2022 – 2031. Detta dokument finns publicerat på vår webbplats, www.svk.se

Svenska kraftnät önskar att ni vid remittering av kommande ärenden sänder fullständigt material

till oss. Vi ser gärna att relevant lägesbunden data i form av shape- eller dwg-filer skickas till oss med information om vilket koordinatsystem de är skapade i. Exempel på detta kan vara detaljplanegränser och utredningskorridorer. Samråd skickas till: registrator@svk.se alternativt till: Svenska kraftnät, Box 1200 172 24 Sundbyberg

Kommentar: *Noteras.*

Luftfartsverket

LFV vill i egenskap av sakägare för CNS-utrustning avge följande yttrande:

I den fördjupade översiktsplanen nämns ingenting om flyghinder för den civila luftfarten, endast Försvarmaktens regler nämns. Vad som gäller avseende civil luftfart bör nämnas i alla översiktsplaner för att säkerställa att LFV och Försvarmakten remitteras i dessa ärenden. LFV vill påminna Kristinehamns kommun om att följande gäller för civil luftfart:

Alla byggnadsobjekt oavsett typ som master, torn, pyloner, skyltar, konstverk, byggnader etc. som är högre än 20 meter över mark eller vattenytan ska remitteras till LFV. Detta gäller oavsett position på svenskt territorium. Befinner sig objektet till havs eller i insjö ska även Kustbevakningen i Karlskrona remitteras.

I denna typ av ärenden vill LFV att ni fortsättningsvis använder vår elektroniska blankett. Korrekt ifyllt blankett säkerställer att vi får all information vi behöver i ärendena och slipper efterfråga information.

Detta yttrande gäller på utfärdandedatum. LFV förbehåller sig rätten att revidera yttrandet vid ny prövning om regelverk gällande störningar på CNS utrustning förändras, eller om ny CNS utrustning etableras i hindrets närhet.

Med CNS-utrustning menas utrustning för kommunikation, navigation och övervakning.

VIKTIGT: I vårt remissvar har LFV inte analyserat konsekvenser för flygvägar till och från flygplatser, samt om CNS-utrustning ägd av flygplats kan riskera att bli påverkad. Berörda flygplatser skall därför alltid tillfrågas som sakägare om byggnadsverk över 20 meter ingår i planer, eller om flygplatserna av annan anledning misstänks kunna bli påverkade av en etablering. Med berörd flygplats avses att etableringen hamnar inom flygplatsens MSA-yta ca 60 km ut från flygplatsen. MSA är den hinderyta som är störst och står för "Minimum Sector Altitude".

LFV erbjuder produkten Flyghindersanalys, där vi utför kontroll av flygvägar, luftrum och all tänkbar radioutrustning för luftfarten. För mer information, se www.lfv.se/flyghindersanalys.

Kommentar: *Översiktsplanen kompletteras avseende information om flyghinder för civil luftfart så att det framgår att remiss om höga objekt inte enbart ska ske med Försvarmakten utan även med Luftfartsverket, berörd flygplats och Kustbevakningen (om objektet befinner sig i insjön Vänern).*

Vattenfall

Vattenfall Eldistribution har tagit del av granskningshandlingarna för Fördjupad översiktsplan för västra Vålösundet och lämnar följande yttrande.

Vattenfall Eldistribution har inga elanläggningar inom planområdet. Vattenfall Eldistribution har inget att erinra.

Kommentar: *Noteras*

Hammarö kommun

Ärendebeskrivning

Kristinehamn kommun har upprättat ett förslag till ny fördjupad översiktsplan för västra Vålösundet som nu är föremål för granskning. En fördjupad översiktsplan är ett tillägg till översiktsplanen och är vägledande för efterkommande planering, som exempelvis för detaljplaner eller förhandsbesked för bygglov. Syftet med den nya fördjupade översiktsplanen är att ta ett helhetsgrepp på en del av kommun saknar en översiktlig planering och att utreda befintliga planeringsförutsättningar. Kristinehamns översiktsplan antogs av kommunfullmäktige oktober 2021.

Hammarös yttrande

Hammarö kommun ser positivt på att Kristinehamn kommun upprättar en ny fördjupad översiktsplan för västra Vålösundet och har inget att erinra.

Kristinehamn kommun är likt Hammarö kommun en av de 13 kommuner som ingår i Vänersamarbetet. Gemensamma frågor kring Vänern bör i första hand ske genom Vänersamarbetet.

Kommentar: *Noteras.*

Storfors kommun

Storfors kommun har granskat handlingarna i ärendet och finner inget att yttra om.

Kommentar: *Noteras.*

Region Värmland

Region Värmland inkom efter granskningstidens utgång så nedan är en tjänstepersonsanteckning som inte är behandlad i ansvarig nämnd.

Regional utveckling

Region Värmland anser att planförslaget är väl avvägt mellan utveckling av bostäder i ett attraktivt område samtidigt som vikt läggs vid att bevara de särskilda kvaliteter som gör just området attraktivt. Vidare är det positivt att det skapas ett starkare underlag som kan bidra till att utveckla gång- och cykelnätet i området, något som kommer att öka i betydelse i takt med att fler permanent bor där. Tillskapandet av fler båtplatser ger fler besökare och boende möjligheten att ta del av de värden som Vänern har att erbjuda så som fiske, bad och rekreation.

Det är viktigt att utbyggnad av bredbandslösningar som möjliggör 100 mb beaktas i den fortsatta planeringen så samtliga fastigheter har möjlighet till anslutning. Det kan exempelvis göras genom att dra med kanalisation för fiber i samband med exploateringar.

Region Värmland anser att planförslaget i sin nuvarande utformning bidrar till Värmlandstrategins mål om hållbara livskvalitet och attraktiva livsmiljöer.

Kollektivtrafik

Även med den föreslagna förtätningen kommer området vara fortsatt relativt glest befolkat och vägarna i området är smala och det är oklart om dessa skulle klara en tyngre reguljär kollektivtrafik. Ett ökat resandeunderlag skulle dock stärka befintligt hållplatsläge vid Gustavsvik samt Stolpen vid E18. Att kunna ta sig till dessa på ett tryggt och säkert sätt bör säkerställas i

nästa planeringssteg. Möjligheten att i framtiden trafikera området med en mer flexibel lösning med mindre fordon får vara underlag för fortsatt dialog.

Ambulans

I den fortsatta planeringen av området behöver hänsyn också tas till blåljusverksamheternas framkomlighet. Utvecklingen går mot allt större ambulansfordon vilket ställer högre krav på framkomlighet, inte minst när det gäller smalare vägar. Om breddning inte skulle vara möjligt kan mötesfickor vara ett alternativ. Vidare är tydlig, skyltning av vikt, inte minst vid y eller t-kors, för att enkel säkerställa att uttryckning sker mot rätt grupp av adresser. Eventuella vägbommar bör gå att öppna med teknik motsvarande SMS för att dessa ska kunna öppna dessa från våra teknikplattformar.

Planen syftar utöver till bostadsutveckling också till bevarande av landskapet. Region Värmland vill dock ändå lyfta behovet av att en öppen yta skapas eller bevaras, fri från hinder så som teleledningar och liknande, vid någon närbelägen väg för att fortsatt möjliggöra för landning av ambulanshelikopter.

Regionen har också tittat på landstigningsplats för sjuktransporter till sjöss kommit fram till att det i dessa fall både är lämpligast och troligast att detta i praktiken kommer att ske från östra sidan sundet vid ”fastlandet” i Kristinehamn. Innan en plats för förbindelse över sundet fastställs önskar regionen en fortsatt dialog kring eventuell placering.

Bredband

Det är viktigt att utbyggnad av digital infrastruktur beaktas i den fortsatta planeringen så samtliga fastigheter har möjlighet till anslutning enligt gällande målsättningar i nationella, regionala och kommunala bredbandsmål. Detta gäller såväl fasta nät som infrastruktur för mobilnät.

Exempelvis kan detta göras genom att samförlägga kanalisation för fiber i samband med exploateringar och utbyggnad av kommunala gator, broanläggningar, elnät och VA-anläggningar.

Vidare är tidigt samråd med bredbandsmarknadens aktörer angeläget, både vad gäller förläggning av fibernät och etablering av sändarplatser (torn och master samt höga byggnader) för radiosändare för mobilnät och trådlösa bredbandslösningar.

Service

Området saknar idag grundläggande service och boende är hänvisade till befintlig service i närliggande tätorter. Ett ökat antal boende kan bidra till att stärka den lokala servicen, vilket är positivt. Extra vikt bör därför läggas så serviceplatserna tillgängliggörs så alla grupper kan nå dessa på ett tryggt och säkert sätt. Regionen har bara möjlighet att prioritera stöd för service till de platser som pekats ut i det regionala serviceprogrammet.

Kommentar: Kommunen noterar samstämmigheten kring planförslagets avvägningar mellan utveckling av bostäder och bevarande av området, samt utveckling av gång- och cykelnätet och båtplatser.

Synpunkterna kring kollektivtrafiken noteras. Kommunen har i och med den föreslagna utvecklingen av området inställningen att det bör vara kommunalt huvudmannaskap inom delar av planområdet (delområde 1 och 2b). Vägstandarden är idag enkel men det konstateras att det bland annat utifrån ökat antal bostäder finns behov av att höja standarden. En sådan höjd standard (via kommunalt huvudmannaskap) skulle kunna leda till att klara en tyngre reguljär kollektivtrafik. Kommunen ser framemot fortsatt dialog kring framtida kollektivtrafiklösningar i området.

Vad gäller framkomligheten för blåljusverksamheten, landning av ambulanshelikopter och landstigningsplats för sjuktransporter till sjöss noteras synpunkterna, och kommunen konstatera att Region Värmland blir en viktig part att samråda med i detaljplaneskedan framöver.

Synpunkter kring bredbandslösningar noteras, stora delar har eller har pågående utbyggnad av fiber.

En konsekvens av ny bebyggelse och permanentering av fritidsbus i västra Vålösundet är att arbetsplatser, skolor och annan service i ett kortare perspektiv hamnar i ett relativt perifert läge. En uppskattad genomsnittlig utbyggnadstakt på fem nya bostäder per år inom planområdet innebär att det kan ta cirka 35–40 år innan de cirka 190 nya bostäderna i planförslaget har byggts ut. En sådan utbyggnad gör att området succesivt kommer fungera som en del av tätorten och frågan om service i området kommer kunna följas och utvärderas i framtida planarbeten.

Synpunkter från kommunala nämnder

Under granskningstiden kom 2 yttranden som innehöll synpunkter från kommunala nämnder. Utöver detta hade 1 kommunal nämnd inget att erinra.

Miljö- och byggnadsnämnden

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar att lämna följande kommentarer och önskemål om förtydligande i planhandlingarna:

1. Miljö- och byggnadsnämnden ser positivt på utbyggnationen av det kommunala VA-nätet i området. Det är av vikt att området som planeras att anslutas till det kommunala VA-nätet inte minskar i omfattning jämfört med det som angivits i granskningshandlingen, då nämnden har erfarenhet att det har varit svårt att anlägga både enskilda avloppsanläggningar och dricksvattentäcker i området.

Kommentar: *Noteras, ingen minskning har gjorts efter granskningskedet, i stället har det tillkommit ett område för VA-utbyggnad i Klingtorpsviken.*

2. Det dagvatten som inte kommer att infiltreras ner i marken kommer enligt handlingarna att ledas till Vätern, Vålösundet eller Ölmeviken. Dessa tre recipienter har redan idag klassats som otillfredsställande och uppnår ej god ekologisk respektive kemisk status för MKN. Miljö- och byggnadsnämnden anser att det bör läggas ännu mer vikt på rening av dagvatten vid utveckling av området inom denna FÖP. Dagvatten som samlas upp för att sedan ledas vidare till en recipient bör genomgå någon form av långt gående rening i en kontrollerbar anläggning.

Kommentar: *Synpunkterna noteras. Den fördjupade översiktsplanen är av sin natur av översiktlig karaktär men det är av vikt att frågan om dagvattenrening utreds mer plats-specifikt utifrån de mest lämpliga reningsåtgärderna i efterföljande planläggning. Så att de riktlinjer för dagvattenhantering som den fördjupade översiktsplanen lutar sig emot, och de hänsyn och kommunala ställningstaganden som finns i fördjupningen, efterföljs.*

3. Miljö- och byggnadsnämnden yrkar på att användning av jordbruksmark ska i möjligaste mån undvikas att tas i anspråk för annat ändamål.

Kommentar: *Synpunkterna på användning av jordbruksmark noteras. De resonemang som förts fram i planhandlingen kvarstår i antagandehandlingen, om att viss potentiell jordbruksmark kan komma att prioriteras för bostadsutveckling om ett väsentligt samhällsintresse föreligger.*

Tekniska nämnden

Tekniska förvaltningen har deltagit i arbetet med att ta fram FÖP Västra Vålösundet och har nu tagit del av ett, i stora delar, väl genomarbetat förslag. Schematiskt sett är planen genomtänkt och innefattar de delar som behöver belysas för att förenkla arbetet med detaljpaneläggning och dess

genomförande. Tekniska förvaltningen har dock ett antal synpunkter att framföra för det fortsatta arbetet.

Förvaltningen ser att utbyggnad av allmän plats och allmänna anläggningar ger kraftigt ökade driftkostnader som inte finns beskrivna i dokumentet. Det finns förståelse för att det inte ryms detaljerade kalkylberäkningar inom ramen för fördjupad översiktsplanering men för att utbyggnaden ska vara förankrad och rimlig ur driftsekonomiskt perspektiv behövs, om än så i detta tidiga skede, en beskrivning av konsekvenser som ökade kostnader innebär i framtida budgetplanering.

Vidare vill förvaltningen belysa att den tidigare synpunkten från samrådet vad gäller årtal för utbyggnad av vatten- och avlopp kvarstår. Det står fortsatt år 2020 vilket inte är relevant för handlingen. Utvecklingstakten som beskrivs i genomförandekapitlet bör också förtydligas i den bemärkelse så att det går att förstå när ambitionen är att inleda arbetet och när det bedöms kunna vara genomfört. Förvaltningen gör vidare bedömningen att delar av texten går att feltolka som att ett planeringsarbete med VA-utbyggnaden i området redan är inlett (se sida 5), detta är inte fallet.

Under stycket detaljplaneläggning i genomförandekapitlet går även att läsa att detaljplanernas färdigställande rimligtvis ska samordnas med VA-utbyggnaden för att inte bygglov för större byggrätt ska kunna ges utan att det finns kommunalt vatten och avlopp framdraget. Detta eftersom det då skulle kunna innebära krav på förbättrad enskild anläggning som sedan kan komma att behöva lösas in av kommunen. Förvaltningen vill bara förtydliga att samma kravställning med efterföljande krav kan komma att ställas ändå ej avhängigt byggrättens storlek. Kan komma krav oavsett byggrättens storlek – förtydliga vad man är tvungen lösa in och inte behöver bli tydligare.

I syftet bör förtydligas att en komplettering av bostäder, tillika exploatering inte i bemärkelse går att ställa i paritet med ett stöd för utbyggnaden av VA-anläggningar. Exploatering på delar som är belagda på ett långt avstånd från den primära infrastrukturen får snarare negativ inverkan på VA-ekonomin än vice versa eftersom intäkterna inte bär investeringen.

Kommentar: De övergripande synpunkterna på helheten välkomnas, planförslaget ämnar förenkla arbetet med detaljplaneläggning och genomförandefrågor. Arbetet med genomförandefrågor tas vidare i kommande detaljplanearbeten och förtydligas i takt med konkretiseringen som kommer av en detaljplaneläggning. Ett översiktligt flödesschema har tagits fram inför antagandet för att tydliggöra och exemplifiera genomförandeprocessen och dess utvecklingstakt som innehåller en rad komplexa processer (bland annat hanteringen av byggrätt är utvecklad) vilka behöver samspela med varandra. Både miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen och tekniska förvaltningen har varit med i framtagandet, och bedömningen är att förvaltningarna är överens om hur kommunen som helhet bör hantera de skeden som beskrivs.

Inget förtydligande av syftet görs till antagandet, genomförandefrågor som exploateringsekonomi och driftkostnader behandlas i den fördjupade översiktsplanen översiktligt då det är ett tidigt skede av planeringen där många faktorer fortfarande är osäkra och outredda. Det beskrivs i planhandlingen hur utbyggnaden kommer medföra ökade driftkostnader för kommunen och att det därför är viktigt att medel avsätts för att täcka dessa kostnader. Fördjupningen föreslår dels en högre exploatering för att täcka delar av kostnaden för utbyggnad av infrastrukturen men det beskrivs även hur kostnaden kan behöva täckas genom höjd VA-taxa. Genom en justerad VA-taxa i framtida budgetplanering ges bättre förutsättningar att täcka kostnaden för utbyggnad av infrastrukturen och de driftkostnader som tillkommer.

Kulturnämnden

Kulturnämnden har inget att erinra angående granskning av fördjupad översiktsplan för västra Vålösundet, Kristinehamns kommun eftersom det tagits hänsyn till de områden kulturnämnden har att bevaka.

Kommentar: *Noteras.*

Synpunkter från politiska partier och föreningar/intresseorganisationer

Föreningen för byggnadskultur

Föreningen för byggnadskultur har tidigare lämnat sina synpunkter på detta ärende i samband med samrådet. Vi har ingenting ytterligare att anföra utan står fast vid de synpunkter som framfördes då.

Kommentar: *Noteras.*

Klingtorps stugförening

Synpunkter med anledning av den fördjupade översiktsplanen för västra Vålösundet. Klingstorpsvikens stugförening är en förening som tillvaratar fastighetsägarna intressen utmed Klingstorpsvägen. Föreningen ansvarar för den enskilda vägen Klingstorpsvägen samt den grävda brunnen för dricksvatten som är belägen i området bakom stuga 6 och 7.

Sommarstugeområdet vid Klingstorpsvägen har anor sedan tidigt 1930-tal och består av en blandning av gamla sommarstugor och nyare byggnader med åretruntstandard. Det innebär att behovet av kommunalt vatten och avlopp skiljer sig åt mellan de olika fastigheterna.

På samma sätt som vi svarade i den fördjupade översiktsplanen 2017 är vi generellt positiva till en utbyggnad av VA inom området. Vi är inte heller negativa till kommunens planer på att utvidga underlaget för VA- utbyggnaden med nya fastigheter inom de områden man föreslagit.

I den nu aktuella fördjupade översiktsplanen (FÖP) säger man dels att området längs Klingstorpsvägen inte ska ges utökade byggrätter. Samtidigt säger man att individuell prövning kan göras med hänsyn taget till översvämningsrisken som föreligger i området.

Vi anser att det är nödvändigt att kommunen tillåter utbyggnader för att skapa förutsättningar att installera kommunalt vatten och avlopp. I dagsläget har många fastigheter utnyttjat dagens maxstorlek för sina befintliga byggnader och kommer behöva utöka dem för att skapa dessa förutsättningar.

Eftersom anslutningen till VA kommer vara obligatorisk kan även anslutningskostnaden påtalas som en faktor som kommer påverka framförallt de som har enklare sommarstugor som inte är förberedda för VA anslutning och som lämnas ouppvärmda under vintern. Flera av dessa kanske inte har de ekonomiska möjligheterna att betala anslutningsavgiften och därmed kommer tvingas att sälja?

I översiktsplanen säger man att man inte har för avsikt att skapa förtätningar av byggnation i anslutning till det befintliga området kring Klingstorpsvägen och låta skogen utgöra visst skydd mellan dessa områden. Nu är det mesta av skogen avverkad och då är frågan hur kommunen tänker sig att detta område ska utvecklas. Området där den gamla pumpen är belägen är inritad som parkområde. Hur har kommunen tänkt sig att utveckla den och hur ser planen för parkområdet ut?

Man säger i FÖP:en att man har för avsikt att utnyttja det befintliga vägnätet i utvecklingen av området och att man har för avsikt att skapa en gång och cykelväg längs Klingstorpsvägen med

fortsättning mot Bonderud. Man har i det här skedet inte fördjupat sig i hur en eventuell anslutning till nybildade fastigheter ska ske, beroende på placering av dessa?

”Hamnar för fritidsbåtar” vid bryggor på allmänningen i inre delen av viken vill vi också kommentera. Det är väldigt långgrunt i vår vik. Vid lägre vattenstånd är djupet vid yttre delen av bryggan ca: 10-20 cm vilket inte lämpar sig för en båthamn.

Kommentar: Kommunen noterar den generella bilden som målas upp kring utbyggnad av kommunalt VA i området och har förståelse för att det lokala behovet kan skilja sig åt, men kommunen behöver se till en större helhetsbedömning när vi planerar för utveckling av områden.

Tvärtemot vad stugföreningen framför pekade granskningshandlingen ut att det bedöms lämpligt att i detaljplan pröva möjligheten för utökade byggrätter för befintligt bebyggelse i delområde 2b, detaljplanen ska ta hänsyn till översvämningsriskerna. Mellan granskning och antagande har kommunen dessutom gjort förändringar så att hela området Klingtorpsviken (2a och b) möjliggörs för anslutning till kommunalt VA, detta med hänsyn till parallellt arbete med Vattentjänstplan där en samlad behovsbedömning kommit fram till kommunalt VA till hela Klingtorpsviken.

Kommunen har förståelse för att det kan bli stora ekonomiska konsekvenser av en VA-utbyggnad. VA-utbyggnaden kommer ske etappvis och parallellt med VA-projekteringen ska gällande detaljplaner ses över och, i de fall det bedöms vara behövt, ändras. Detta innebär att det i nya detaljplaner kan komma att prövas möjlighet till ex utökade byggrätter för befintlig bebyggelse. Om en fastighetsägare inte kan betala anläggningsavgiften går det i vissa fall dela upp betalningen i enlighet med lagen om allmänna vattentjänster (LAV § 36). Kommunen vill vara tydliga med att prisintervallet varierar beroende på hur ens fastighet är utformad och vilka vattentjänster som fastigheten ska anslutas till ex dricksvatten, spillvatten och dagvatten. Kostnaden för att ansluta sig till kommunens VA-nät utgår från den VA-taxa som gäller den dag förbindelsepunkten upprättas, det vill säga när kommunen grävt ner den i marken och anvisat läget. Vi tar bara ut de avgifter som är nödvändiga för att täcka kostnaderna för att bygga, underhålla, driva och utveckla vatten- och avloppsnätet och anläggningarna. Kommunen får inte gå med vinst inom detta lagstadgade ansvarsområde.

Den fördjupade översiktsplanen har ett antal generella riktlinjer vad gäller områdeskaraktär, där beskrivs hur ny bebyggelse behöver anpassas till den befintliga bebyggelsen, kulturmiljöer och landskapsbilden. Kommunen beskriver i planen att det kring den befintliga bebyggelsen i Klingtorpsviken ses en utveckling genom förtätning av bostäder i direkt anslutning till nuvarande strukturer. Kommunen vill skicka med att utvecklingen av området ska föregås av detaljplan, det betyder att det i detaljplaneskedet kommer bestämmas hur kommunen tänker sig utveckla området mer i detalj. Anvisade bebyggelseområden, områden för grönstruktur, gång- och cykelväg etc. som syns i markanvändningskartan i FÖP:en är schematiskt utlagda på plankartan. Exakta gränser för möjlig exploatering klarläggs i laggivning eller detaljplaneskeden efter platsens förutsättningar.

Kommunen har inget parkområde i markanvändningskartan, dock finns ett område som heter ”Grönstruktur område för friluftsliv och rekreation” som ligger inom delområde 1 Västra Vålösundet och benämns 1g. Område 1g prioriteras som rekreativt område där den öppna ytan med befintlig grillplats eventuellt kan förbättras och bli en tillgång till friluftslivet i området. Framtida utveckling av 1g kan bli en fråga för kommande planprocesser.

Gällande ”hamnar för fritidsbåtar” har kommunen valt att minska ner antalet utredningsområden för hamn för fritidsbåtar och utvecklingsmöjlighet av befintliga hamnar för fritidsbåtar med hänsyn till bland annat yttranden från allmänhet och stugföreningar. Områdena i viken är borttagna till antagandet.

Värmlands museum

Första yttrandet av två yttranden;

Värmlands museum har tagit del av ert förslag till fördjupad översiktsplan för Vålösundet och noterar att ingen kulturmiljöutredning utförts för området, utan en av oss utförd byggnadsinventering och karaktärisering som utfördes 2016. Kristinehamn är ju en kommun rik på kulturmiljöer och just detta område är inget undantag. Därför tror att ni skulle vara behjälpta av en kulturmiljöutredning med arkeologisk inriktning att kunna öka kunskapen om de mindre synliga lämningar som finns i dessa miljöer. Förhistoriska boplatser är oftast inte synliga och där förhistoriska gravar från brons- och järnålder förekommer, som i detta område, är det mycket sannolikt att förhistoriska boplatser också förekommer som ännu inte identifierats. Ofta valde man samma goda lägen som under vår tid och därför framkommer de ofta i samband med förtätningar och utveckling av redan attraktiva områden, som detta. På grund av sin osynlighet framkommer informationen om dessa ofta sent i processen, ofta i samband med att Länsstyrelsen ställer krav på arkeologiska utredningar. Det finns även synliga lämningar som genom ändringen av fornlämningsbegreppet år 2014 fått ökat lagskydd och där Fornsök ännu inte hunnits uppdaterats.

Värmlands Museum har kompetensen att utföra kulturmiljöutredningar och arbetar idag med andra liknande uppdrag inför vindkraftsprojektering, vägprojekt och i samband med nyetableringar i städer och på landsbygd. Förkunskaper om de lämningar vi inte idag känner men som kan läsas ut genom landskapsstudie, kartanalys och förekomster av andra lämningar och fynd bidrar till att man i ett tidigt skede kan arbeta in denna kunskap som en resurs i stället för att bli problem i planprocessen. Jag bifogar en liten beskrivning om vilka typer av uppdrag som vi arkeologer på Värmlands Museum utför, och vilka vi är. Ni är varmt välkomna att höra av er om ni behöver hjälp och stöd i kulturmiljöfrågor angående Vålösundet eller andra områden er kommun. Vi har under senare år utfört ett flertal uppdrag i Kristinehamns kommun och hoppas även fortsättningsvis få möjligheten att bistå i att öka kunskapen om denna historiskt rika kommun.

Kommentar: *Synpunkterna noteras och kommunen känner sig väl förtrogena med Värmlands museums utförande av utredningar. Den byggnadsinventering och karaktärisering som tagits fram av Värmlands museum utgör ett planeringsunderlag till den fördjupade översiktsplanen och kommunen har valt att avstå från att ytterligare utreda kulturmiljövärdena inom ramen för den fördjupade översiktsplanen.*

Andra yttrandet av två yttranden;

Länsmuseet vill åter trycka på det faktum, som också Länsstyrelsen påpekar i sitt samrådsyttrande, att den av museet utförda kulturmiljöutredningen saknar en arkeologisk inventering. Den befintliga arkeologiska inventeringen är utförd 1987 och gjordes utifrån den då gällande kulturminneslagstiftningen. En av nyheterna sedan dess är bland annat att dagens kulturmiljölag skyddar lämningar från tiden före 1850. Det innebär t ex att torplämningar kan vara lagskyddade. Tack vare det stora utbudet av olika slags kartor som vi idag har tillgång till underlättas också kulturmiljöanalyser på ett sätt som inte varit möjligt tidigare.

Kunskapsläget om var de hittills okända lämningarna finns har också ökat sedan 1987. Idag vet vi till exempel, särskilt i vattennära områden där det sedan tidigare konstaterats fornlämningar i form av brons- och järnåldersgravar, att det finns stor risk/chans att det också finns förhistoriska boplatser i närheten.

I samband med exploatering av området kan Länsstyrelsen alltså komma att fatta beslut om arkeologiska utredningar enligt Kulturmiljölagen. Om lämningar då påträffas kan byggnationer komma att behöva flyttas eller lämningarna undersökas. För att undvika onödiga förseningar och

kostnader bör det därför vara av stort intresse att kunskapsunderlaget är så komplett som möjligt, så tidigt som möjligt.

Kommentar: Synpunkterna noteras, se kommentar ovan.

Synpunkter från privatpersoner

Under utställningen inkom 12 yttranden från privatpersoner. Yttrande från privatperson 3 är undertecknat av 11 privatpersoner inom sex olika fastigheter (fastighetsägare inom ett samlat fritidshusområde).

Privatperson 1

Mina synpunkter från samrådsskedet är i allt väsentligt de samma nu.

Efter att i åtskilliga år ha kämpat för att få byggbara tomter på området känns det positivt att detta äntligen kan bli verklighet. Sex till åtta tomter kan nog bli bra.

Inga bryggor vid västkusten där det är stenigt, grunt och det understundom blåser en tuff sydvästvind. Om det är viktigt med bryggor i närheten av de villor som finns och som kanske tillkommer, blir det ju lite ologiskt att placera bryggorna på den västra kusten.

De tidigare omtalade broarna över sundet verkar vara borta ur resonemanget och väl är väl nu det. När nu alla vänerhamnar kämpar för att få en vettig kanal i Trollhättan, skulle det ju vara rena snurren med broar som hur man än bygger försvårar sjöfarten. Sveriges östligaste västkusthamn förtjänar ett bättre öde.

Kommentar: Synpunkterna noteras. Kommunen har valt att minska ner antalet hamnområden för fritidsbåtar samt lägen för förbindelser med hänsyn till Länsstyrelsens, Trafikverket, Sjöfartsverkets yttranden och yttranden från allmänhet. Ett utredningsområde för hamn för fritidsbåtar kvarstår i sydväst resterande utpekanden i området har tagits bort till antagandehandlingen.

Då strandområdena inom planområdet till stora delar är bebyggda innebär det att områdets nya bostäder hamnar i lägen som inte har möjlighet till brygga på sin fastighet. Att samla bryggor till några gemensamma platser är ett sätt att skapa en attraktivitet både för boende och för allmänheten. Det utpekade grönområdet i sydöstra delen av Hjälmnarsnäs är ett av de områden som skulle kunna förstärkas och bli en tillgång till friluftslivet i området. Utefter att behov av nya eller utvecklade hamnar för fritidsbåtar uppstår kan den fördjupade översiktsplanen fungera som ett underlag över lämpliga platser som är relevanta att utreda vidare om det anses lämpligt utifrån områdets förutsättningar.

En fast förbindelse är inte borttaget i resonemanget, planen ger utrymme för såväl en färjeförbindelse (turbåt/cykelfärja) som för en eventuell framtida fast förbindelse inom de potentiella områdena. I ett kortare perspektiv är det frågan om ett möjliggörande för en färjeförbindelse (turbåt/cykelfärja) mellan östra och västra Vålösundet. En sådan utveckling skulle ge möjlighet till att ta sig till fots och med cykel över sundet. En fast förbindelse är sannolikt inte samhällsekonomiskt relevant utifrån den utveckling som denna fördjupade översiktsplan föreslår, men reservat för fast förbindelse syftar till att skapa markberedskap på ännu längre sikt än så.

Privatperson 2

Jag tillhör ju en bland många sommarstugägare som har en ”sommarstuga” helt oisolerat o används ca 3,5 månad / år. Därefter stängs den ner helt och tömmer alla ledningar o går i vinter idé. Har borrar efter eget vatten o har trekammarbrunn. Vi har i generationer haft denna stuga sedan 1964. Den ligger på en fantastisk vacker plats och är vårt paradiset. Stugan är inte möjlig att

göra vinterbonad. Vi är många stugägare som uppskattar detta stugliv o vill absolut inte ha åretruntboende. Vi bor ju i Kristinehamn på vintern o bidrar till staden genom det. Nu får vi alltså genom denna VA utbyggnad vara med att finansiera permanentboende exploateringen utan att ha någon fördel av den, bara nackdelar i form av tvingande utgifter. Idag är det ju en liten andel permanentboende jämfört med fritidshus så det är ju många som har samma åsikt och att exploatera ett område som mest består av fritidsboende är ju väldigt synd. Vi som bor här har valt denna sida av skärgården och skulle aldrig vilja bo på andra sidan.

Sen gällande hamn för fritidsbåtar och överfart från stan (hade svårt att se på kartan exakt: Men min tomt ligger runt en liten udde o har gräsmatta ända till vattenlinjen som vi utnyttjar för brygga, altan, bad o båtliv. Vi har ingen insyn från någon granne utan är helt ostörda. Att ha en hamn för fritidsbåtar och överfart från centrum skulle ju förstöra vårt läge totalt.

Kommentar: *Synpunkterna noteras. Västra Vålösundet är ett komplext område där flera olika starka intressen finns. I planbeskrivningen framgår att kommunen ser sig ha en skyldighet att ansluta området till kommunalt VA kopplat till planområdets hälso- och miljörisker för påverkan på recipient, vilket även Länsstyrelsen påtalat. Det är endast ett antal områden som är möjliga att bebygga med hänsyn till naturvärden, vatten- och avloppsutveckling, friluftsliv med mera. Att förtäta ett område kan visserligen innebära negativ inverkan på befintliga fritidshus, men det är en total påverkan på områdets olika värden som vägs in i planförslaget. VA-utbyggnaden kommer ske etappvis och parallellt med VA-projekteringen ska gällande detaljplaner ses över och, i de fall det bedöms vara behövligt, ändras. Detta innebär att det i nya detaljplaner kan komma att prövas möjlighet till utökade byggrätter för befintlig bebyggelse.*

Kommunen har valt att minska ner antalet hamnområden för fritidsbåtar samt lägen för förbindelser med hänsyn till Länsstyrelsens, Trafikverket, Sjöfartsverkets yttranden och yttranden från allmänhet. Förbindelseläget norr om er fastighet har tagits bort men utvecklingsmöjlighet av befintlig hamn för fritidsbåtar norr om er fastighet och utredningsområden hamn för fritidsbåtar norr om och söder om er fastighet kvarstår. Utpekade områden har utifrån kommunens bedömning ansetts nödvändiga att fortsatt ha kvar utifrån kommunal rådighet över mark, möjliga vägförbindelsekopplingar på land samt närhet till möjliga utbyggnadsområden. Då strandområdena inom planområdet till stora delar är bebyggda innebär det att områdets nya bostäder hamnar i lägen som inte har möjlighet till brygga på sin fastighet. Att samla bryggor till några gemensamma platser är ett sätt att skapa en attraktivitet både för boende och för allmänheten. Utefter att behov av nya eller utvecklade hamnar för fritidsbåtar uppstår kan den fördjupade översiktsplanen fungera som ett underlag över lämpliga platser som är relevanta att utreda vidare om det anses lämpligt utifrån områdets förutsättningar.

Privatperson 3

Vi önskar åter trycka på vikten av att förlänga VA utbyggnaden genom "träsket" mellan Klingstorpsvägens slut och Bonderudsvägens sista fastigheter, vilket vi även gjorde vid samrådsutställningen.

Fastigheterna vi menar bör anslutas är i stugområdet som ligger på Bonderudsvägen 49A - 64A. Området ligger mycket nära Klingstorpsvägen 25 och 26, ca 75-100 meter, se bifogad kartbild.

I området är det idag 17 fastigheter som är bebyggda och av dem bor 3 familjer permanent och vi är flera som planerar för att bosätta oss i området inom 3-4 år. Det finns även någon/några obebyggda tomter. Flertalet av fastigheterna har idag enbart sjövattnen indraget och några fastigheter har egen brunn. Dock är vattnet med egen brunn av blandad kvalitet och det är i flera fall saltinträning.

Avloppsfrågan i stugområdet är löst lite olika, några har septitank och andra har tre-kammarbrunn, någon/några har utedass/separett. För att minska näringsläckaget till naturen och Väneren så vore det mycket önskvärt om kommunen kunde ta med även detta område inom verksamhetsområdet.

Kommentar: Mellan granskning och antagande har kommunen gjort förändringar så att hela området Klingtorpsviken möjliggörs för anslutning till kommunalt VA detta med hänsyn till parallellt arbete med Vattentjänstplan där kommunens samlad behovsbedömning resulterat i bedömningen av behovet kommunalt VA till hela Klingtorpsviken.

Privatperson 4

Tack för ett tydligt och informativt granskningsmöte den 17/4. Väldigt uppskattat!

Vi har ett fritidshus och skulle vilja komma med våra synpunkter. Vår stugförening skriver en gemensam skrivelse men vi vill skriva lite egna synpunkter och råd också.

Vi är väldigt positiva till kommunalt VA i framtiden, och även till att därmed utöka byggrätten något. Vi önskar ändå att man försöker behålla småskaligheten och inte tillåta alldeles för stora hus och byggnader i Klingtorpsviken. Vi önskar att man inte tillåter byggnation (stort och mycket) på samma sätt som på andra sidan sundet.

Vi är även positiva till kommunalt ansvar för vägarna Hjalmarvägen och Klingtorpsvägen. Jag och min familj önskar att Klingtorpsvägen fick fortsätta att vara en grusväg och inte asfalteras.

Vi tycker även det låter jättespännande och positivt med någon typ av cykelfärja över från andra sidan Vålösundet då, som ni sa, det faktiskt inte är så långt in till stan. Också mycket lättare för oss att ta del av de lekplatser, restauranger och andra aktiviteter som är på andra sidan. Det skulle också kunna, som ni också sa, bli en jättefin cykelslinga runt Varnumsviken med stopp så som Gustavsvik, Österviks kapell, Stadsbondgården osv. Någon av våra turbåtar, tex Stöten, kan ju även lägga till på den sidan. Det skulle öppna upp den fina miljön med cykel eller vandring på Hjalmarvägen.

Vi vill också framföra att det inte går att anlägga fritidsbåtshamn längre in i Klingtorpsviken då vattnet är väldigt grunt. Vi som har bryggor där idag vet att våra båtar kan ligga där högst någon vecka per år, vissa säsonger inget alls, utan vi som har båtar inne i viken har de på svaj och vadar ut till dom.

Tack för ordet och tack för att ni planerar för en fin och hållbar framtid för vår kommun!

Kommentar: Synpunkterna kring storlek på byggrätt, vägstandard, områdets karaktär (småskalighet) och möjligheten till förbindelse noteras. I fördjupningen beskrivs hur planområdets potentiella hälsorisker och miljörisker för påverkan på recipient innebär att det finns en uppenbar risk för krav på kommunalt ansvar, vilket leder till att kommunen gjort en sammantagen bedömning av att det måste tas ställning till området och att ett kommunalt ansvar är nödvändigt. En utbyggnad av kommunalt VA till ett sådant långsträckt och stort område till ytan är en stor ansträngning för kommunens ekonomi. I arbetet med fördjupningen har kommunen därför sett över möjligheten till komplettering av den fördjupade översiktsplanen med ytterligare bostäder i syfte att stödja VA-utbyggnadens ekonomi. Detta leder i sin tur till att områdets karaktär kommer att förändras inom vissa delområden på ett mer omfattande sätt, bland annat Klingtorpsviken.

Därför valde kommunen att en av tre strategier för utveckling skulle behandla områdeskaraktären. Till strategin "områdeskaraktär" finns generella riktlinjer och utvecklingsbara värden som ska läsas tillsammans med riktlinjer

i kapitel 4. Det finns flera generella riktlinjer att beakta vid detaljplaneläggning och bygglövsgivning där det beskrivs hur det ska ta hänsyn till bebyggelsens och landskapets kulturmiljövärden och hur ny bebyggelse ska placeras med hänsyn till landskapsbildens förutsättningar och omgivande bebyggelses skala. Med det sagt är byggrättens storlek inte bestämt i detta tidiga skede av planeringen utan det hanteras vidare i kommande detaljplane- och lovgivningsprocesser.

Gällande ”hamnar för fritidsbåtar” har kommunen valt att minska ner antalet utredningsområden för hamn för fritidsbåtar och utvecklingsmöjlighet av befintliga hamnar för fritidsbåtar med hänsyn till bland annat yttranden från allmänhet och stugföreningar. Områdena i viken är borttagna till antagandet.

Privatperson 5

Vi har en vattentäkt, en grävd brunn. Bra vattentillgång även vid torka och bra kvalitet. Vattnet kommer från grusåsen norr om fastigheten. Den försörjer även ytterligare 8 fastigheter.

Viktigt att inte brunnen förstörs vid ev. framtida byggnation.

Kommentar: Synpunkten noteras. I fördjupningen beskrivs hur planområdets potentiella hälsorisker och miljörisk för påverkan på recipient innebär att det finns en uppenbar risk för krav på kommunalt ansvar, vilket leder till att kommunen gjort en sammantagen bedömning av att det måste tas ställning till området och att ett kommunalt ansvar är nödvändigt i delar av västra Vålösundet, däribland denna fastighets område.

Delområde 1 och 2 inom FÖP:en kommer ses över via detaljplaneläggning, och VA-projektering kommer genomföras inför utbyggnad av kommunalt VA. I ett område med många enskilda anläggningar har dessa olika ålder och skick och det finns inget tillfälle som ett områdes samtliga enskilda VA-anläggningar blir dåliga samtidigt. Berörda fastighetsägare kommer få information om hur och när de kommer kunna ansluta sig till allmänt VA i god tid innan det planeras ske och hur det påverkar befintliga mindre vattentäkter.

Privatperson 6

Härmed protesterar vi mot det ”sydligaste” förslaget till att bygga angoringsplats/brygga (mot slutet av Hjälmarsnäs vägen.) Anledningen till dessa synpunkter är att det kommer att bli klart störande för oss sommarboende/fastboende att ha dessa platser nära oss. Kanske inte behövs så många sådana angoringsplatser över huvud taget?! Viktigt att väga in miljö-tänk, livskvalité för de boende i Sundet kontra nya tänkta förbindelser!

Kommentar: Synpunkterna noteras. Kommunen beskriver i FÖP:en att utpekandena inte innebär att hela/alla reservaten kommer bestå av förbindelser. Det kan i framtiden komma en förbindelse i något av dessa potentiella områden. Kommunen beskriver även att det vid en realisering bör göras en lokaliseringsutredning för att tydliggöra var framtida förbindelse ska lokaliseras. Vad gäller det förslag som omnämns så har kommunen valt att ta bort det sydligaste förslaget till antagandet av den fördjupade översiktsplanen.

Privatperson 7

Som ägare till fritidshus på Klingstorpsvägen vill vi framföra några synpunkter med anledning av den fördjupade översiktsplanen (FÖP) för västra Vålösundet.

Vi ser positivt till planerna på att installera kommunalt vatten och avlopp till fastigheterna längs Klingstorpsvägen. Det skulle väsentligt underlätta framförallt för de som bor här permanent och för de som har planer att bosätta sig permanent i framtiden. Miljömässigt skulle det vara en stor förbättring då många enskilda avloppsanläggningars markbäddar är ålderstigna och orsakar utsläpp av främst fosfor.

Att utveckla området inom Västra Vålösundet för permanent bebyggelse och utbyggnad av vatten

och avlopp är gynnsamt för kommunens utveckling och en viktig förutsättning för utbyggnad av VA för befintliga fastigheter inom området.

Däremot vill vi framföra följande önskemål:

1) För boende, främst på Klingstorpsvägen [redacted] som är belägna närmast de områden där man planerar utbyggnad enligt *Kartavvålo_17-jan_2*, är det angeläget att man vid utbyggnad tar hänsyn till det befintliga fritidsområdets karaktär genom att skapa en bred och tydlig avgränsning mellan befintlig och ny bebyggelse. Önskvärt är därför att ingen bebyggelse förläggs söder längs Klingstorpsvägen i anslutning till Bockseruds skogsfastighet.

2) Av samma skäl är det också angeläget att ingen exploatering sker norr om Klingstorpsvägen i höjd vid befintlig anslagstavla (ca 250 m in på vägen) och västerut.

3) Hänsyn tas till den grundvattentäkt som finns inom område 2b (omnämnd av *Privatperson 7* i Samrådsredogörelsen) samt den gemensamma brunn, belägen norr om fastigheterna [redacted]. Både brunnen och vattentäkten har mycket god vattenkvalitet och har sin tillrinning via den sandås som löper norrut. Tillrinning till dessa vattenkällor är känslig och kan brytas vid exploatering i närområdet.

4) För djurlivet i Klingstorpsområdet (område 2 och norrut) och Hjälmarsnäsudden (område 1e, f och g) är det av stor betydelse att sammanhängande skogsområden och terrängavsnitt bevaras på sådant sätt att vilt kan vandra obehindrat mellan dessa områden. Områdena har en rik förekomst av rådjur och älg förutom småvilt och då dessa områden är av riksintressen för rekreation bör stor hänsyn tas till att bevara erforderligt vandringsstråk för vilt och för bevarande av en levande skogsmiljö. För att lämna plats för viltvandring krävs att man i detaljplanen undantar ett antal fastigheter/ tomter i området norr och söder om Klingstorpsvägens första del.

Framtagen MKB omnämner inte hur en fastighetsexploatering påverkar djurlivet i detta avseende och bör därför uppdateras.

Enligt bilaga *Kartavvålo_17-jan_2* är utbyggnadsområdena mycket grovt inskissade och innefattar även privata fastigheter såsom t.ex Bockserud jordbruks- och skogsfastighet. Inte tänker väl kommunen exproprierar privata fastigheter inför planerad utbyggnad?

Kommentar: *Synpunkterna kring utvecklingen av västra Vålösundet (inklusive Klingtorpsviken) för permanentboende och VA-anslutning och djurlivet noteras. Mellan granskning och antagande har kommunen dessutom gjort förändringar så att hela området Klingtorpsviken (2a och b) möjliggörs för anslutning till kommunalt VA, detta med hänsyn till parallellt arbete med Vattentjänstplan där en samlad behovsbedömning kommit fram till kommunalt VA till hela Klingtorpsviken.*

I fördjupningen beskrivs hur planområdets potentiella hälsorisker och miljörisk för påverkan på recipient innebär att det finns en uppenbar risk för krav på kommunalt ansvar, vilket leder till att kommunen gjort en sammantagen bedömning av att det måste tas ställning till området och att ett kommunalt ansvar är nödvändigt. En utbyggnad av kommunalt VA till ett sådant långsträckt och stort område till ytan är en stor ansträngning för kommunens ekonomi. I arbetet med fördjupningen har kommunen därför sett över möjligheten till komplettering av den fördjupade översiktsplanen med ytterligare bostäder i syfte att stödja VA-utbyggnadens ekonomi. Detta leder i sin tur till att områdets karaktär kommer att förändras inom vissa delområden på ett mer omfattande sätt, bland annat Klingtorpsviken.

Därför valde kommunen att en av tre strategier för utveckling skulle behandla områdeskaraktären. Till strategin "områdeskaraktär" finns generella riktlinjer och utvecklingsbara värden som ska läsas tillsammans med riktlinjer i kapitel 4. Det finns flera generella riktlinjer att beakta vid detaljplaneläggning och bygglovsgivning där det beskrivs hur det ska ta hänsyn till bebyggelsens och landskapets kulturmiljövärden och hur ny bebyggelse ska placeras med hänsyn till landskapsbildens förutsättningar och omgivande bebyggelses skala. Anvisade bebyggelseområden (exploateringsområden), områden för grönstruktur, gång- och cykelväg etc. som syns i markanvändningskartan i FÖP:en är schematiskt utlagda på plankartan. Exakta gränser för möjlig exploatering klarläggs således i lovgivning eller detaljplaneskeden efter platsens förutsättningar.

Delområde 1 och 2 inom FÖP:en kommer ses över via detaljplaneläggning, och VA-projektering kommer genomföras inför utbyggnad av kommunalt VA. I ett område med många enskilda anläggningar har dessa olika ålder och skick och det finns inget tillfälle som ett områdes samtliga enskilda VA-anläggningar blir dåliga samtidigt. Berörda fastighetsägare kommer få information om hur och när de kommer kunna ansluta sig till allmänt VA i god tid innan det planeras ske och hur det påverkar befintliga mindre vattentäcker.

Planbeskrivningens kapitel 5 innehåller beskrivningar av de värden och intressen som finns i västra Vålösundet samt hur dessa ska beaktas vid planering och utveckling inom området. Det beskrivs hur området är berört av flera olika statliga intressen och skydd vilka kan påverka områdets framtida utveckling. Kommunen vill först tydliggöra att riksintresse för friluftsliv, vilket är det riksintresse vi antar hänvisas till som "riksintresse för rekreation", behandlar förutsättningar för människors vistelse och upplevelser i natur- och kulturlandskap.

Strandområdena i området är till stora delar bebyggda, men har några bevarade passager mot skogsområdet som erbjuder spridningskorridorer för växt- och djurlivet. Under avsnittet "Naturvärden" finns det ett kommunalt ställningstagande där det framgår att det är viktigt att bevara gröna passager i naturmark mellan bebyggelsen för att funktionen av spridningskorridorer för växt- och djurlivet ska säkras. Miljökonsekvensbeskrivningens avgränsning har skett i samråd med Länsstyrelsen där Natura 2000/Naturmiljö är ett område som ska identifieras, beskrivas och bedömas. Det beskrivs i miljökonsekvensbeskrivningen bland annat hur nollalternativet med en sporadisk utökning av bebyggelse som hanteras i separata bygglovsärenden riskerar att bygga bort gröna passager och dess funktion av spridningskorridorer för växt- och djurliv. Ett av åtgärdsförslagen i miljökonsekvensbeskrivningens planalternativsavsnitt för Natura 2000/Naturmiljö behandlar bevarandet av gröna passager mellan bebyggelse för att säkra spridningskorridorer för växt- och djurliv, ingen uppdatering görs till antagandet.

Privatperson 8

Arbetet med att ta fram en översiktsplan startade för många år sedan. Jag pratade med kommunen sommaren 2016. Man höll då på med en översiktsplan över området. Även en detaljplan hade man på gång. Man räknade då med att det skulle ta ett par år fram till beslutad plan. Man räknade med att arbetet med avlopp och vatten skulle påbörjas i anslutning till detta.

I samband med detaljplanen kom två personer från kommunen på besök för att sätta ut tomtgränserna. De fick frågan, när tror ni att planen är klar. Den ena svarade: Det kommer att dröja. De planer som man nu har, pratade man om redan när jag började för 30 år sedan.

Kommunen tog hösten 2015 fram sin vision – "Den vänliga och nyskapande skärgårdskommunen – Kristinehamn 2030" efter en gedigen dialog med invånarna i kommunen. När denna togs fram, trodde jag att det också fanns tankar kring utvecklingen av Vålösundet och en koppling till översiktsplanen och arbetet med denna.

Det vore bra om kommunen kunna sätta en tidshorisont för sitt arbete. Risken är annars stor att förvekligandet av planen skjuts framåt i tiden. Det kan vara svårt för de boende att ställa om och anpassa sina äldre sommarstugor för vatten och avlopp.

Om man är i färd med att göra renoveringar bör man kunna få möjlighet att anpassa fastigheten till den nya situationen. Man kanske måste göra en tillbyggnad, som är bygglovskrävande, då man inte på ett naturligt sätt kan få in ytan för ett våtutrymme och en toalett på den yta som man har idag. Detta tar tid och kräver lång framförhållning. Även en ombyggnad kräver bra framförhållning.

Under en övergångstid kan man behöva ordna med dessa utrymmen i en mindre separat byggnad.

Det är viktigt att det finns möjligheter för bygglovsavdelningen att på ett naturligt sätt kunna medverka till att hitta lösningar, så att anpassningen till det nya blir så smidig som möjligt.

Kommentar: *Synpunkterna kring tidplaner, storlek på byggrätt och bygglovshantering noteras. Efter samrådet av den fördjupade översiktsplanen pausades arbetet då annan planläggning prioriterades, bland annat den kommunomfattande översiktsplanen. Kommunen har de senaste åren haft två parallella processer pågående som hanterar frågan om vatten- och avloppsutbyggnad. Dels denna omfattande FÖP men även en kommunövergripande vattentjänstplan som också hanterar området.*

Delområde 1 och 2 planeras för kommunal VA-utbyggnad. VA-utbyggnaden kommer ske etappvis och parallellt med VA-projekteringen ska gällande detaljplaner ses över och, i de fall det bedöms vara behövt, ändras. Detta innebär att det i nya detaljplaner kan komma att prövas möjlighet till utökade byggrätter för befintlig bebyggelse.

Ett översiktligt flödesschema har tagits fram inför antagandet för att tydliggöra och exemplifiera genomförandeprocessen och dess utvecklingstakt som innehåller en rad komplexa processer vilka behöver samspela med varandra. Både miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen och tekniska förvaltningen har varit med i framtagandet, och bedömningen är att förvaltningarna är överens om hur kommunen som helhet bör hantera de skeden som beskrivs. Arbetet med genomförande frågor tas vidare i kommande detaljplanearbeten och förtydligas i takt med konkretiseringen som kommer av en detaljplaneläggning.

Privatperson 9

Sammanfattning

Om den fördjupade översiktsplanen genomförs och området förvandlas till permanentbebyggelse kommer det att förstöras. De naturvärden man vill värna och tillgängliggöra för kommuninnevanorna kommer att försvinna. Detta redovisas inte explicit i den fördjupade översiktsplanen och ingen konsekvensanalys redovisas.

Det är möjligt för kommunen att ålägga samtliga fastighetsägare som inte har godkända avloppsanläggningar att anlägga sådana, så något behov av en förbindelse över sundet till reningsverket finns inte för befintlig bebyggelse.

Den tillåtna byggarean 80 + 20 kvm räcker väl till för en sommarstuga, så om områdets karaktär som sommarstugeområde ska bevaras behöver ingen utökning ske.

Jag menar att det bästa kommunen kunde göra vore att lägga ned det vidare arbetet med att exploatera området med permanentbostäder.

Om översiktsplanen

Västra sidan av Vålösundet beskrivs som en idyll med stora naturvärden. Den bör tillgängliggöras genom färjetrafik från östra sidan (och på sikt kanske till och med en bro), så att fler kan få glädje av miljön.

Till västra sidan av Vålösundet ska en VA-anläggning byggas. För att den ska gå ihop

ekonomiskt ska området detaljplaneras för permanentbebyggelse och kommunal väg. Jordbruksmark kommer att ersättas med villaområden och naturvärden försvinna.

Dessa motstridiga mål beskrivs i den fördjupade översiktsplanen, men ingen diskussion eller analys presenteras.

Hur vill vi att västra sidan av Vålösundet ska se ut om 50 år? Ska det vara ett område präglat av fritidsboende och möjligheter för rekreation för kommunens innevånare? Där man kan se skog och ängar och åkrar och hästar? Eller vill vi ha en ganska avlägsen miniförort till Kristinehamn med daterad typhusbebyggelse? Där det bor tillräckligt många för att kommunen ska belastas med krav på service, men inte tillräckligt många för att bygga ens en förskola?

Det är dessa frågor som borde ha besvarats för att sätta en strategisk riktning innan den fördjupade översiktsplanen togs fram.

Varför har det blivit det så här?

Översiktsplanen kom 2017. Jag tyckte den var rörig, saknade stringens och höll låg kvalitet. Speciellt märklig var idén om broförbindelse, vilket ledde till tidningsskriverier och kritiska yttranden från bland annat Sjöfartsverket. Det kändes som att det övriga innehållet hamnade i bakgrunden pga broförslaget. Hursomhelst las alltihop på is.

Förra året kom besked att arbetet återupptagits. Denna gång känns det som att en kompetent arbetsgrupp producerat en fördjupad översiktsplan där detaljerna är genomarbetade. Man förefaller ha tagit som utgångspunkt att en VA-utbyggnad ska ske och dragit slutsatsen att permanentbebyggelse krävs för att bära kostnaderna för utbyggnaden. Implikationen har blivit att naturen får offras. Om uppdragsbeskrivningen var att föra arbetet ytterligare ett steg mot en VA-utbyggnad är det väl utfört.

Samtidigt finns delarna från översiktsplanen om områdets naturvärden kvar i den fördjupade översiktsplanen. Intrycket av att detta är ett naturskönt och värdefullt område har förstärkts av bilder och yttranden på översiktsplanen från bland annat Naturvårdsverket. Även de delar av den fördjupade översiktsplanen som rör naturvärdena känns nu sammanhållna och genomarbetade. Broförbindelsen skjutits framåt på obestämmd tid.

Det är rimligen omöjligt att gifta samman resonemangen om att göra stora naturvärden tillgängliga med inriktningen att omvandla området till permanentbebyggelse, men det hade varit möjligt att ta fram ett mer genomarbetat nollalternativ. Nu känns nollalternativet inte som ett alternativ utan som något som redovisas enbart för att det finns ett krav på att ett sådant ska finnas.

Sammantaget känns det som att det som startat som en idé att dra ut VA till sommarstugorna på västra sidan Vålösundet helt enkelt ”rullat på”; fått eget liv och resulterat i en fördjupad översiktsplan som riskerar att förstöra området.

Om översiktsplanen var rörig och otydlig så är den fördjupade översiktsplanen desto tydligare. För att tillgängliggöra en sista kvarvarande naturtillgång för kommuninvånarna måste vi förstöra den.

Vad säger den fördjupade översiktsplanen egentligen?

Som jag uppfattar det säger den fördjupade översiktsplanen ungefär följande:

Västra Vålösundet i allmänhet och Hybble i synnerhet är en idyll. Sommarstugor ligger längst sundet med en blandning av skog och jordbruksmark bakom. Hjälmarsnäsavägen, som är en fin enskild väg, passerar först genom skog, sedan förbi åkrar och fält och därefter genom en hästgård. Topografin upplevs platt, men skogspartierna döljer ett delvis kuperat landskap. Från vägen ser man vattnet bakom fälten.

Här finns tydliga naturvärden och man kan nå området via cykelstråket som går fram till Gustavsvik. På vägen mot Hybble passerar man Kroksviks industriområde som ligger en bit från vägen. Vi vill att man ska kunna ta del av dessa naturvärden och utnyttja området för rekreation. Vi övervägde därför att bygga en bro över från östra sidan. Eftersom det visade sig mer eller mindre orealistiskt tänker vi nu istället att färjeförbindelser upprättas så att man enkelt ska kunna ta sig från den västra sidan Vålösundet -- som är hårt exploaterad -- till den östra sidan som fortfarande är relativt orörd.

I översiktplanen talade vi om att ansluta befintlig bebyggelse -- huvudsakligen sommarstugor -- till kommunalt vatten och avlopp. Inte så mycket för att det behövs -- hushållen har typiskt väl fungerande enskilda VA-lösningar -- utan mer för att kommunen så småningom kan komma i en situation där vi blir ålagda att göra det. Den befarade försämringen i vattenkvalitet gäller i och för sig främst Ölmeviken (som också omfattas av översiktplanen) -- där det finns jordbruk -- och inte den bebyggelse på västra sidan Vålösundet som vi tänkte skulle anslutas.

Hursomhelst skulle det bli dyrt att bygga en VA-anläggning och det finns bara ett begränsat antal hushåll med huvudsakligen sommarboende. Även om vi tvångsansluter alla och höjer taxan rejält så går det inte ihop. Därför måste vi se till att det blir fler som kan dela på kostnaden. Det borde gå att stycka av fastigheter för ett relativt stort antal permanentbostäder som då kan vara med att dela på kostnaden.

Vi kommer att dra över VA-anläggningen från reningsverket i Presterud mittemot Hybble, så för att snabbt få upp så mycket permanentboende som möjligt har vi identifierat hela område 1b som ett omställningsområde mot permanentbebyggelse och specifikt har vi identifierat utbyggnadsområden för exploatering av permanentbostäder i början av Hjälmarsnäsavägen (norra delen). Faktum är att det till stor del är bra åkermark som man egentligen inte ska bygga bostäder på, men vi tycker att man kan motivera ett undantag med att underlaget för att bygga ut VA blir för dåligt annars. Eftersom kommunen inte äger marken får vi jobba med exploatörer som köper upp mark och sedan bygger bostadsområden. Det borde kunna bli attraktivt eftersom det är sjönära.

I och med att det kommer att exploateras ganska hårt behöver vägen övergå i kommunal regi, breddas och förses med cykelbanor. Vi får hoppas att regionen låter bussen, som idag vänder vid ridskolan, fortsätta längre söderut, men det kommer inte att bli tillräckligt mycket folk som bor i området kommunal service såsom skolor och daghem.

Är det verkligen bra för kommunen om detta genomförs?

Ur ett personligt perspektiv vore det trist om ens sommarhus plötsligt skulle ligga nära ett modernt småhusområde. Om vägen där man tar sin morgonpromenad ersätts av en bred kommunal väg med cykelbanor. Om åkern försvinner och skogen huggs ned.

Men det jag tycker är mer intressant är att ställa frågan ur kommunens perspektiv. På sikt kommer natursköna områden nära huvudorten att bli allt mer värdefulla. Väger den nytta kommunen får från att exploatera området verkligen upp att området "förstörs"?

För området kommer att förstöras. Kommunen kan inte styra detta utan det sker genom marknadskrafternas försorg. Exploatörer vill få ut så många enheter med så bra marginal som möjligt på marken, och har man en liten sommarstuga kommer man nu att kunna sälja fastigheten till ett högt pris till någon som vill bygga ett stort permanentboende.

Det är bara att titta på hur östra sidan av Vålösundet har förändrats. När jag växte upp var detta ett pittoreskt sommarstugeområde utan kommunalt VA. När VA så småningom drogs ut förvandlades området till ett hårt exploaterat blandområde. Detta var naturligtvis en nödvändig utveckling för området; staden växte åt det hållet helt enkelt. Men hade man inte kunna tillse att området man kör igenom på väg till Picassoskulpturen -- Kristinehamns stolthet -- fått behålla lite mer av sin charm? Uppenbarligen inte.

Hybble ligger ungefär en och en halv mil från centralorten. Är detta verkligen den plats som bör förtätas för att ge plats till fler kommuninvånare? Faktum är att Kristinehamn känns ganska avlägset när man är på sommarstugan.

Ett av kommunens mål är att locka nya invånare och därmed öka skatteintäkterna, och här får man potentiellt nya kommuninvånare. Men så enkelt är det förstås inte. Kommunens attraktionskraft på lång sikt kommer att vara större med naturvärden bevarade. De kan inte återskapas. Och det finns mer centralt belägna områden som kan exploateras för att möta efterfrågan på boende.

En personlig reflektion

Jag är född och uppvuxen i Kristinehamn. Mamma och pappa köpte en sommarstuga på västra sidan Vålösundet när jag var fem. Släktingar hade sommarstugor på östra sidan, så jag cyklade Vålösundsvägen fram och tillbaka. Jag hade en liten båt som jag tog till Kapurja för att köpa glass.

Jag jobbar i Stockholm, men har varit på sommarstugan i Kristinehamn varje sommar. Mina barn har lekt där jag lekte och badat där jag badade som barn.

För knappt tio år sedan byggde vi en ny sommarstuga på Hybble där vi tillbringar somrarna. Vi promenerar längs Hjälmarsnäs vägen; ibland ända till Gustavsvik. Vi har vänner på besök och går Järnleden; parkerar vid Gustavsvik och promenerar in till konstmuseet. Barnen, som är vuxna, åker till sommarstugan för att "jobba hemifrån". Och de tar dit kompisar.

Besökare förvånas alltid över hur fint och orört och trevligt det är. Att man kan ha en sommarstuga så avlägset, men ändå så nära. Nära en stad (Kristinehamn) och inte så jättelångt från Stockholm.

Det som man upplever saknas är en levande stadskärna. Det är ett problem som kan tyckas orelaterat till en översiktsplan över västra Vålösundet, men det är det kommunen behöver åtgärda för att bli attraktiv. Ett småhusområde en och en halv mil bort gör inget för att förbättra situationen.

Kommentar: Synpunkterna noteras. Planering handlar om att avväga olika intressen mot varandra. I planen förs ingående resonemang till motiven för kommunens strategiska viljeinriktning för den fysiska miljön inom

gränserna för västra Vålösundet. I fördjupningen beskrivs hur planområdets potentiella hälsorisker och miljörisk för påverkan på recipient innebär att det finns en uppenbar risk för krav på kommunalt ansvar, vilket leder till att kommunen gjort en sammantagen bedömning av att det måste tas ställning till området och att ett kommunalt ansvar är nödvändigt. Länsstyrelsen är av samma åsikt och har möjlighet att förelägga kommunen att fullgöra skyldigheten att ordna vattentjänster om kommunen inte fullgör sin skyldighet i områden med behov av vattentjänster. Det anses således inte vara möjligt att via tillsyn ålägga samtliga fastighetsägare som inte har godkända avloppsanläggningar att anlägga sådana.

En utbyggnad av kommunalt VA till ett sådant långsträckt och stort område till ytan är en stor ansträngning för kommunens ekonomi. I arbetet med fördjupningen har kommunen därför sett över möjligheten till komplettering av den fördjupade översiktsplanen med ytterligare bostäder i syfte att stödja VA-utbyggnadens ekonomi. Detta leder i sin tur till att områdets karaktär kommer att förändras inom vissa delområden på ett mer omfattande sätt. Därför valde kommunen att en av tre strategier för utveckling skulle behandla områdeskaraktären. Till strategin "områdeskaraktär" finns generella riktlinjer och utvecklingsbara värden som ska läsas tillsammans med riktlinjer i kapitel 4. Det finns flera generella riktlinjer att beakta vid detaljplaneläggning och bygglösgivning där det beskrivs hur det ska ta hänsyn till bebyggelsens och landskapets kulturmiljövärden och hur ny bebyggelse ska placeras med hänsyn till landskapsbildens förutsättningar och omgivande bebyggelses skala. Det handlar således både om att visa hänsyn till natur- och kulturvärden genom att förvalta värden men också genom att förstå hur nya inslag kan bidra bli till nya årsringar av bebyggelse i området utifrån sin tids byggande.

Privatperson 10

Vi är djupt oroade över den utvecklingen gällande utökad nybyggnation och försäljning av tomter.

Då våran fastighet ligger så att hjälmarsnäs vägen går igenom gården, vi har bostads hus och hagar på ena sidan på andra sidan ligger vårt stall och ridhus plus en fastighet till. Då våran fastighet är en jordbruks fastighet med inriktning på hästar är det mkt trafik på gården med både hästar och människor i olika åldrar vilket kan medföra en ökad risk vi ökad folk och trafik mängd som den fördjupade översikt planen påvisar.

Vi är djupt oroade över den ökade trafik detta kommer medföra genom våran jordbruksfastighet Detta är ju något som kommunen bör ta i beaktning i den fördjupade detaljplanen över västra Vålösundet.

Kommunen äger mark både före och bredvid oss vilket skulle möjliggöra en omdragning av hjälmarsnäs vägen. Så med detta mejl hoppas vi att ni beaktar våra synpunkter gällande våra två fastigheter.

Kommentar: Synpunkterna över trafiksituationen och er fastighet noteras, kommunen är medvetna om situationen. Exakt hur trafiken i området bör ledas kommer att utredas i kommande detaljplan för området, då kommer även trafiksäkerhetsfrågor att hanteras. Behovet av avstånd mellan befintlig bebyggelse och tillkommande bebyggelse utreds därmed i detaljplaneskedet.

Där kommunen äger marken kan man genom egna initiativ påverka genomförandet. Kommunen har rätt att förvärva enskild mark som i kommande detaljplaner läggs ut som allmän plats med kommunalt huvudmannaskap, till exempel utrymmen för gator, parker med mera. Den planerade utvecklingen av Vålösundet medföra omfattande åtgärder över lång tid. Kommunen har i den fördjupade översiktsplanens genomförandekapitel tryckt på behovet av att exempelvis trafikfrågor kommer upp tidigt i detaljplaneprocesserna. I kommande detaljplaneprocess som berör er fastighet kommer ni bli sakägare. Som sakägare blir ni delaktiga i samråd- och granskningskedet av detaljplanen och era synpunkter på planförslaget kommer vara särskilt viktiga.

Privatperson 11

Angående planförslaget för västra Vålösundet;

Vi har sedan drygt 20 år bott permanent i södra delen av område 1f. Vi har valt att bo här, lite avskilt i ett lugnt och stilla område.

Vi vill härmed protestera mot det sydligaste föreslagna läget för förbindelse över sundet.

Kommentar: *Synpunkterna noteras. Vad gäller det förslag som omnämns så har kommunen valt att ta bort det sydligaste förbindelseförslaget till antagandet av den fördjupade översiktsplanen.*

Privatperson 12

Fastighetsägare till utpekad möjlig utbyggnadsområde för bostäder i delområde 5 Svarteberg påtalade vid separat möte att de önskar ta bort utpekad område.

Kommentar: *Kommunen har valt att ta bort utpekad område enligt önskemål.*